

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NEPOSKYTNUTÍ POMOCI ŘIDIČEM DOPRAVNÍHO
PROSTŘEDKU**

Autor práce: Martin Děchtěrenko, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. Milan Čermák
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Děchtěrenko, Dis.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Failure to provide assistance by the driver of the means of transport

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Milan Čermák

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2020

Cíl bakalářské práce:

Bakalářské práce se zabývá právními aspekty trestného činu „neposkytnutí pomoci“, především případy neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě, s poukazem na tragické následky, které jsou s tímto trestným činem spojené.

Bakalářskou práci doplním o kvantitativní výzkum, jehož cílem bude zjistit úroveň znalostí žáků čtvrtých ročníků středních škol s problematikou dopravních nehod v návaznosti na trestný čin neposkytnutí pomoci a zjištění jejich znalostí poskytování první pomoci při dopravní nehodě.

Student:

Martin Děchtěrenko, Dis.

8.2.2021

datum

Vedoucí práce:

Mgr. Milan Čermák

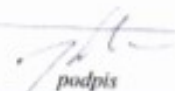
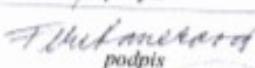

8.2.2021

datum

podpis

podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	23. 11. 20 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	1. 12. 20 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1. 12. 20 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem pro odhalování plagiátů.

.....
Martin Děchtěrenko, DiS.

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu této absolventské práce, Mgr. Milanu Čermákovi, za jeho cenné rady a připomínky, vstřícnost a ochotu při vedení práce.

ABSTRAKT

DĚCHTĚRENKO, M. *Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 89 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Čermák

KLÍČOVÁ SLOVA: neposkytnutí pomoci * trestný čin * potrestání * statistika * výzkum

Bakalářská práce se zabývá právními aspekty trestného činu neposkytnutí pomoci, zejména případy neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě. V tomto kontextu je má práce doplněna o právní úpravu uvedeného trestného činu v zahraničí a oficiální statistické údaje nehodovosti v České republice. Součástí bakalářské práce je výzkum provedený mezi studenty střední školy, jehož cílem je zjištění úrovně znalostí v oblasti dopravních nehod a trestného činu neposkytnutí pomoci, stejně jako zjištění znalosti způsobu poskytnutí první pomoci při dopravní nehodě. Bakalářskou práci zakončuje skutečný případ ujetí pachatele od dopravní nehody.

ABSTRACT

DĚCHTĚRENKO, M. Failure to provide assistance by the driver of the means of transport: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. 89 p. Supervisor: Mgr. Milan Čermák

KEYWORDS: failure to provide assistance * a crime * punishment * statistics
* research

The bachelor thesis deals with the legal aspects of the crime of failure to provide assistance, especially the cases of failure to render aid by a driver involved in a traffic accident. In this context, my work is supplemented by the legal regulation of the crime abroad and official statistical data on traffic accidents in the Czech Republic. Part of the bachelor thesis is a survey, conducted among high school students, which aims to determine their level of knowledge in the field of traffic accidents and the crime of failure to provide assistance, as well as to determine their knowledge of how to provide first aid in a traffic accident. The bachelor thesis ends with a real case of a perpetrator running away from a traffic accident.

Obsah

Úvod.....	9
1 Trestný čin neposkytnutí pomoci – z pohledu teorie.....	10
1.1 Trestný čin neposkytnutí pomoci z pohledu historie.....	10
1.2 Komparativní analýza.....	12
1.2.1 První skutková podstata	12
1.2.2 Druhá skutková podstata	13
1.2.3 Třetí skutková podstata	14
1.3 Vymezení základních pojmů	14
1.4 Skutková podstata trestného činu	15
1.4.1 Objekt trestného činu	16
1.4.2 Objektivní stránka trestného činu	17
1.4.3 Subjekt (pachatel).....	19
1.4.4 Subjektivní stránka trestného činu	22
1.4.5 Protiprávnost	23
1.5 Trestní sankce.....	24
1.5.1 Trest za neposkytnutí pomoci podle § 150 a § 151 TZ.....	24
1.5.2 Trest zákazu činnosti.....	25
Shrnutí	26
2 Trestněprávní úprava neposkytnutí pomoci v jiných státech.....	27
2.1 Německo.....	27
2.2 Rakousko	29
2.3 Slovensko	33
Shrnutí	35
3 Ujetí řidiče od dopravní nehody z pohledu statistik	36
3.1 Statistické údaje.....	36
3.1.1 Dopravní nehody v roce 2007-2020.....	36
3.1.2 Vyhodnocení statistických údajů	37
3.1.3 Příčiny dopravních nehod	38
3.1.4 Usmrcení osob při dopravních nehodách.....	40
3.2 Příčiny neposkytnutí pomoci při dopravní nehodě.....	41
3.3 Objasnění dopravních nehod a potrestání viníků	42

Shrnutí	43
4 Dotazníkové šetření	44
4.1 Metody výzkumu.....	44
4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření	45
4.3 Zhodnocení cíle výzkumu	50
5 Trestný čin podle § 151 TZ – příklad z praxe.....	52
5.1 Průběh trestného činu	52
5.2 Přípravné řízení	53
5.3 Obžaloba.....	55
5.4 Odsouzení trestného činu	56
Shrnutí	59
Závěr	60
Seznam použité literatury.....	62
Monografie	62
Listinné dokumenty	62
Judikatura	62
Právní předpisy	64
Zahraniční zdroje.....	64
Seznam tabulek.....	65
Použité nástroje	65
Seznam schémat	65
Seznam příloh.....	65

Úvod

Pomoc jiné osobě v případě ohrožení zdraví, života či jiného vážného onemocnění, patří mezi základní lidské a morální povinnosti každého člověka. V běžném životě se však můžeme setkat s případy, kdy morální zásady selhávají a ohrožené osoby často doplácují na lhostejnost druhých. Závažnost takového jednání přiměla zákonodárce tehdejší Československé republiky zařadit neposkytnutí pomoci mezi trestné činy již v roce 1950.

Tato bakalářská práce bude zaměřena na problematiku trestného činu neposkytnutí pomoci v jeho širších souvislostech, s poukazem na tragické následky s ním spojené.

Autor si klade za cíl zabývat se právními aspekty trestného činu „neposkytnutí pomoci“, přičemž uvedenou problematiku více zacílí na případy neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě.

Právní úprava trestného činu neposkytnutí pomoci v České republice bude komparována s právní úpravou ve Spolkové republice Německo, Rakouské a Slovenské republice.

Bakalářská práce bude doplněna o přehled dopravních nehod, zpracovaný na základě oficiálních statistických údajů Policie ČR a Ministerstva dopravy a Ministerstva vnitra. Získané informace budou rozšířeny o analýzu příčin dopravních nehod a údaje o jejich objasněnosti a postihu jejich pachatelů.

Součástí bakalářské práce bude výzkum formou dotazníkového šetření, provedený mezi žáky čtvrtých ročníků denního studia TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní Brno, s.r.o., a TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s.r.o., ve školním roce 2020/2021, zaměřený na zjištění úrovně znalostí problematiky dopravních nehod ve vztahu k trestnému činu neposkytnutí pomoci nebo zjištění znalosti způsobu poskytování první pomoci při autonehodě.

Na závěr bakalářské práce autor zařadí skutečný případ ujetí pachatele od dopravní nehody, který bude zpracován podle jednotlivých stádií trestního řízení, tedy od jeho spáchání až po konečný rozsudek soudu.

Za účelem dosažení stanovených cílů bakalářské práce budou využity následující výzkumné metody: studium dokumentů, komparativní analýza, kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření.

1 Trestný čin neposkytnutí pomoci – z pohledu teorie

V této kapitole se autor věnuje problematice trestného činu neposkytnutí pomoci z pohledu právní teorie.

Nejprve krátce přiblíží historický vývoj právní úpravy uvedeného trestného činu. Dále definuje některé základní pojmy spojené s popisovanou problematikou. V následujícím textu se pak bude věnovat skutkové podstatě trestného činu nejen obecně, ale i ve vztahu k trestnému činu neposkytnutí pomoci podle ustanovení § 150 a § 151 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. V závěru této části rovněž zmíní druhy trestních sankcí za tento trestný čin.

1.1 Trestný čin neposkytnutí pomoci z pohledu historie

Poprvé byly znaky trestného činu neposkytnutí pomoci vymezeny v ustanovení § 227 a § 228 zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, který se stal účinným od 1. srpna 1950¹. Tento trestný čin byl zařazen do hlavy šesté zvláštní části uvedeného zákona, která se nazývala – trestné činy proti životu a zdraví.

„Neposkytnutí pomoci

§ 227

(1) Kdo úmyslně neposkytne potřebnou pomoc osobě, která je v nebezpečí smrti, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo pro někoho jiného, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců.

(2) Odnětím svobody až na jeden rok bude pachatel potrestán, dopustí-li se činu uvedeného v odstavci 1, ač je podle povahy svého povolání povinen pomoc poskytnout.“²

„§ 228

Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, úmyslně neposkytne potřebnou pomoc osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo pro někoho jiného, bude potrestán odnětím svobody na tři měsíce až dvě léta.“³

Výše uvedený zákon byl nahrazen zákonem č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, účinným od 1. ledna 1962. Trestný čin neposkytnutí

¹ Do 1. srpna 1950 platil zákon č. 117/1852 ř. z., trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích, z roku 1852. Citace § 431 a 432 tohoto zákona jsou uvedeny v příloze č. 1.

² § 227 zák. č. 86/1950 Sb.

³ § 228 zák. č. 86/1950 Sb.

pomoci byl možná poněkud nelogicky zařazen do hlavy páté – trestné činy hrubě narušující občanské soužití. Konkrétně byl řešen ustanovením § 207 a § 208 citovaného zákona.

„Neposkytnutí pomoci

§ 207

(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“⁴

„§ 208

Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“⁵

Od 1 ledna 2010 se stal účinným zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“). Trestný čin neposkytnutí pomoci byl zařazen do hlavy první – opět mezi trestné činy proti životu a zdraví.

Platný text ustanovení § 150 a § 151 TZ je citován níže.

„§ 150 Neposkytnutí pomoci

(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“⁶

---

⁴ § 207 zák. č. 140/1961 Sb.

⁵ § 208 zák. č. 140/1961 Sb.

⁶ § 150 odst. 1 a 2. zák. č. 40/2009 Sb.

„§ 151 Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo zákazem činnosti.“⁷

1.2 Komparativní analýza

V následujícím textu autor provede, pro přehlednost vývoje zákonného vymezení trestného činu neposkytnutí pomoci, komparativní analýzu znaků skutkových podstat uvedených v TZ z roku 1950, 1961 a 2009.

1.2.1 První skutková podstata

V tabulce č. 1 bude provedena komparace ustanovení § 127 odst. 1 TZ (1950), § 207 odst. 1 TZ (1961) a § 150 odst. 1 TZ (2009).

Tabulka č. 1 - První skutková podstata

	§ 127 odst. 1 TZ (1950)	§ 207 odst. 1 TZ (1961)	§ 150 odst. 1 TZ (2009)
Subjekt	Kdokoliv	Kdokoliv	Kdokoliv
Poškozený	Osoba, která je v nebezpečí smrti	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění
Jednání	Úmyslné neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci
Výjimka	Nebezpečí pro sebe nebo někoho jiného	Nebezpečí pro sebe nebo jiného	Nebezpečí pro sebe nebo jiného
Trest	Odnětí svobody až na šest měsíců	Odnětí svobody až na jeden rok	Odnětí svobody až na dvě léta

Subjekt – zákonné úpravy obsahují totožný subjekt.

Poškozený – v jednotlivých letech se výčet újmy na zdraví u poškozených osob rozšiřoval – nebezpečí smrti (úprava z roku 1950) + vážná porucha zdraví (1961) + jiné vážné onemocnění (2009).

Jednání – zákonná úprava z roku 1950 vyžadovala výslovně úmyslné jednání. Zákonná úprava z roku 1961 a 2009 již podmínku úmyslného jednání neobsahuje.

⁷ § 151 zák. č. 40/2009 Sb.

Výjimka – ve všech zákonných úpravách se výjimka vztahuje na pachatele, který by poskytnutím pomoci způsobil újmu sobě nebo jinému.

Trest – každá zákonná úprava postupně zvyšuje trestní sazbu o polovinu, tj. až šest měsíců (1950), až jeden rok (1961), až na dva roky (2009).

1.2.2 Druhá skutková podstata

V tabulce č. 2 bude provedena komparace ustanovení § 127 odst. 2 TZ (1950), § 207 odst. 2 TZ (1961) a § 150 odst. 2 TZ (2009).

Tabulka č. 2 - Druhá skutková podstata

	§ 127 odst. 2 TZ (1950)	§ 207 odst. 2 TZ (1961)	§ 150 odst. 2 TZ (2009)
Subjekt	Pachatel – osoba podle povahy svého povolání	Osoba podle povahy svého zaměstnání	Osoba podle povahy svého zaměstnání
Poškozený	Osoba, která je v nebezpečí smrti	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění
Jednání	Úmyslné neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci
Výjimka	Není (je uložena povinnost pomoc poskytnout)	Není (je uložena povinnost pomoc poskytnout)	Není (je uložena povinnost pomoc poskytnout)
Trest	Odnětí svobody až na jeden rok	Odnětí svobody až na dvě léta nebo zákaz činnosti	Odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti

Subjekt – zákonná úprava z roku 1950 uvádí, že pachatelem je osoba podle povahy svého povolání. Zákonné úpravy v roce 1961 a 2009 uvádějí, že pachatelem je osoba podle svého zaměstnání.

Poškozený – v jednotlivých letech se výčet újmy na zdraví u poškozených osob rozšiřoval – nebezpečí smrti (úprava z roku 1950) + vážná porucha zdraví (1961) + jiné vážné onemocnění (2009).

Jednání – zákonná úprava z roku 1950 vyžadovala výslovně úmyslné jednání. Zákonná úprava z roku 1961 a 2009 již podmínku úmyslného jednání neobsahuje.

Výjimka – zákonné úpravy TZ z roku 1950, 1961 a 2009 neobsahují výjimku pro pachatele.

Trest – každá zákonná úprava postupně zvyšuje trestní sazbu, tj. až jeden rok (1950), až dvě léta (1961), až na tři léta (2009). Zákonná úprava z roku 1961 a 2009 umožňuje navíc uložit i trest zákazu činnosti.

1.2.3 Třetí skutková podstata

V tabulce č. 3 bude provedena komparace ustanovení § 128 TZ (1950), § 208 TZ (1961) a § 151 TZ (2009).

Tabulka č. 3 - Třetí skutková podstata

	§ 128 TZ (1950)	§ 208 TZ (1961)	§ 151 TZ (2009)
Subjekt	Řidič dopravního prostředku s účastí na dopravní nehodě	Řidič dopravního prostředku s účastí na dopravní nehodě	Řidič dopravního prostředku s účastí na dopravní nehodě
Poškozený	Osoba s újmou na zdraví	Osoba s újmou na zdraví	Osoba s újmou na zdraví
Jednání	Úmyslné neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci
Výjimka	Nebezpečí pro sebe nebo někoho jiného	Nebezpečí pro sebe nebo jiného	Nebezpečí pro sebe nebo jiného
Trest	Odnětí svobody na tři měsíce až dvě léta	Odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti	Odnětí svobody až na pět let nebo zákaz činnosti

Subjekt – zákonná úprava (1950, 1961 a 2009) obsahuje totožný subjekt.

Poškozený – zákonná úprava obsahuje stejný rozsah poškození.

Jednání – zákonná úprava z roku 1950 vyžadovala výslovně úmyslné jednání. Zákonná úprava z roku 1961 a 2009 již podmínku úmyslného jednání neobsahuje.

Výjimka – ve všech zákonných úpravách se výjimka vztahuje na pachatele, který by poskytnutím pomoci způsobil újmu sobě nebo jinému.

Trest – zákonná úprava z roku 1950 stanovuje dolní a horní hranici trestní sazby (tři měsíce až dvě léta). Zákonné úpravy z roku 1961 a 2009 stanovují pouze horní hranici trestní sazby až na tři léta (1961), až na pět let (2009).

1.3 Vymezení základních pojmů

Trestní právo je jednou z oblastí našeho právního systému a jako takové užívá svoji specifickou terminologii. Některé základní pojmy jsou definovány v této kapitole, jiné pojmy jsou podrobněji rozebrány v dalším textu této práce.

Trestný čin – je definován jako protiprávní čin, který je v trestním zákoníku označen za trestný a současně vykazuje znaky uvedené v trestním zákoníku. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslné zavinění za předpokladu, že trestní zákon výslovně nestanoví, že postačí zavinění z nedbalosti.⁸

Přečin – za přečiny jsou označeny všechny nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy, za něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody do pěti let.⁹

Ublížení na zdraví je porucha zdraví nebo jiné onemocnění. Tento stav je způsoben porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí, který znesnadňuje, nikoliv jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařské ošetření¹⁰.

Těžká újma na zdraví je vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za tento stav se považuje zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohydění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající porucha zdraví.¹¹

Řidič – je „účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové i nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti“¹².

1.4 Skutková podstata trestného činu

Za skutkovou podstatu určitého druhu trestného činu považuje trestní právo souhrn jeho typových znaků, které jednak vyjadřují typovou škodlivost daného druhu trestného činu pro společnost a odlišují je navzájem. Jedná se tedy o abstraktní popis určitého trestného činu v trestním zákoně. Vzhledem k tomu, že ze skutkových podstat plynou základní pravidla pro chování lidí ve společnosti, zákonná omezení lidských práv a svobod či zákonnost trestního postihu, musí být skutkové podstaty jednotlivých trestních činů vymezeny přesně, jasně a určitě.¹³

Skutková podstata trestného činu se skládá ze čtyř prvků. Tyto prvky a jejich znaky musí být u konkrétního trestného činu naplněny (obligatorní znaky u každého

---

⁸ § 13 zák. č. 40/2009 Sb.

⁹ § 14 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb.

¹⁰ § 122 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb.

¹¹ § 122 odst. 2 zák. č. 40/2009 Sb.

¹² § 2 písm. d) zák. č. 361/2000 Sb.

¹³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 97.

trestného činu, fakultativní znaky pouze u některých trestných činů). Pokud by tomu tak nebylo, nemohlo by se jednat o trestný čin. Prvky trestného činu jsou objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka.¹⁴

Ustanovení § 150 odst. 1 a 2 TZ a § 151 TZ v sobě zahrnují tři skutkové podstaty, mezi kterými existuje vztah speciality. Skutková podstata § 150 odst. 2 TZ je speciální vůči skutkové podstatě § 150 odst. 1 TZ. Skutková podstata § 151 TZ je speciální vůči oběma skutkovým podstatám § 150 TZ.¹⁵

Tabulka č. 4 – Znaky skutkových podstat § 150 a § 151 TZ¹⁶

	§ 150 odst. 1 TZ	§ 150 odst. 2 TZ	§ 151 TZ
Subjekt	Kdokoliv	Osoba podle povahy svého zaměstnání	Řidič dopravního prostředku s účastí na dopravní nehodě
Poškozený	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění	Osoba, která utrpěla při nehodě újmu na zdraví
Jednání	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci
Výjimka	Nebezpečí pro sebe nebo jiného	Není	Nebezpečí pro sebe nebo jiného

1.4.1 Objekt trestného činu

Objektem trestného činu jsou právní hodnoty a zájmy, na jejichž zachování má společnost zvláštní zájem. Z tohoto důvodu jim stát poskytuje trestně právní ochranu. Jedná se o společenské hodnoty, jako jsou např. ochrana lidského života a zdraví či osobní svoboda jednotlivce.¹⁷

Objekt trestného činu neposkytnutí pomoci a neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku není v § 150 a § 151 TZ přímo uveden. Lze jej však dovodit ze zařazení trestných činů do hlavy první TZ, tj. mezi trestné činy proti životu a zdraví. Z uvedeného vyplývá, že „objektem trestných činů neposkytnutí pomoci je zájem na

¹⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 165.

¹⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 556-557.

¹⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 578.

¹⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 117.

*ochraně lidského života a zdraví, za situací, které jsou v ustanoveních § 150 a § 151 TZ uvedeny*¹⁸

U každého trestného činu lze vymezit jeho objekt, protože čin, který nenarušuje ani neohrožuje chráněné hodnoty, nemůže být trestným činem.

Mimo objektu se u některých trestných činů vyžaduje, aby byl naplněn fakultativní (nepovinný) znak skutkové podstaty, čímž je předmět útoku. Předmětem útoku jsou buď lidé, nebo věci, na které pachatel trestného činu bezprostředně útočí, a tím zasahuje objekt trestného činu.¹⁹

Předmětem útoku podle § 150 odst. 1 a 2 TZ a § 151 TZ je ohrožená osoba, které je nutné poskytnout pomoc. V § 150 TZ je objektem útoku „pouze“ osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví vážné známky poruchy na zdraví nebo jiného vážného onemocnění. Oproti tomu podle § 151 TZ poskytuje řidič, který měl účast na dopravní nehodě, potřebnou pomoc osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví. V tomto případě se jedná o širší okruh osob, kterým bude poskytována pomoc (osoby, kterým bylo ublíženo na zdraví, i osoby, které utrpěly újmu na zdraví).

1.4.2 Objektivní stránka trestného činu

*„Objektivní stránku trestného činu charakterizuje způsob spáchání trestného činu a jeho následky.“*²⁰ Je považována za základ trestné činnosti, neboť právě tato stránka umožňuje trestné činy od sebe zřetelně odlišit.

Znaky objektivní stránky trestného činu se člení na obligatorní (povinné) a fakultativní (nepovinné):

a) obligatorní znaky

- jednání,
- následek trestného činu,
- příčinný vztah mezi jednáním a následkem.²¹

¹⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 573.

¹⁹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 177.

²⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 179.

²¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 179.

Jednání

Za základní složku objektivní stránky trestného činu považuje trestní právo jednání, které je definováno jako „*projev vůle pachatele ve vnějším světě jako vědomé činnosti člověka zaměřené na dosažení určitého cíle, záměru*“²². Jednání v sobě obsahuje dvě složky, kterými jsou:

- vůle – vnitřní (psychická) složka jednání
- projev vůle – vnější (fyzická) složka jednání

Obě složky musí být v jednání obsaženy. Pokud vnější projev vůle chybí, není naplněn znak jednání. Vlastní jednání spočívá ve vědomém konání nebo vědomém opomenutí.²³

Trestný čin neposkytnutí pomoci je omisivním trestným činem, kterého je možné se dopustit pouze opomenutím.²⁴ Povinnost poskytnout pomoc je u těchto trestných činů pouze obecná. Pokud by měl pachatel „*zvláštní povinnost konat dle § 112 TZ, odpovídal by za poruchový trestný čin (§ 140-148) v závislosti na formě zavinění*“.²⁵

Následek

Následkem protiprávního jednání je porušení nebo ohrožení trestním zákoníkem chráněného zájmu, které je způsobeno jednáním charakterizujícím trestný čin. Může se jednat např. o poruchu zdraví člověka, která spočívá v narušení normální funkce těla či jeho orgánů.²⁶

Následky trestného činu se rozlišují podle druhu – následek spojený s poruchou, zvláště těžký a těžko napravitelný následek, těžší následek a zvláště závažný následek. Forma následku pak ovlivňuje druh trestu a výši trestní sazby.²⁷

Příčinný vztah

K trestní odpovědnosti pachatele je nutné, aby jednání (opomenutí) pachatele bylo přímo spojeno s následkem tohoto jednání (opomenutí). Pokud pachateli není

---

²² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 126.

²³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 126-129.

²⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 573.

²⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 574.

²⁶ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 188.

²⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 135.

příčinný vztah mezi jednáním a následkem prokázán, pak mu není možné přičítat trestní odpovědnost.²⁸

b) fakultativní znaky

Mezi **fakultativní znaky** objektivní stránky trestného činu patří zejména:

- místo a čas jednání,
- způsob spáchání trestného činu,
- účinek jednání (např. „těžká újma na zdraví“) nebo použitý prostředek ke spáchání trestného činu (např. „se zbraní“).

Fakultativní znaky jsou vyžadovány pouze u některých trestných činů.²⁹

Účinek, se kterým může být spojena vyšší trestní sazba, např. v případě těžké újmy na zdraví, ani další fakultativní znaky nejsou v § 150 a § 151 TZ obsaženy.

1.4.3 Subjekt (pachatel)

Subjektem či pachatelem trestného činu může být fyzická nebo právnická osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky trestného činu a v době jeho spáchání byla trestně odpovědná.³⁰ Za trestně odpovědnou fyzickou osobu lze považovat pouze takovou osobu, která v době spáchání trestného činu:

- dovršila 15 let³¹,
- byla přičetná, tj.
  - netrpěla duševní poruchou, pro kterou nemohla rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo ovládat své jednání³²,
  - neměla sníženou schopnost rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo ovládat své jednání³³

Věk pachatele

Trestní odpovědnost nenese osoba, která v době spáchání trestného činu nedovršila patnáctý rok svého věku. Trestně odpovědnou se stává až dnem, který následuje po dni jejich patnáctých narozenin. Fyzickou osobu, která v době spáchání trestného činu dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok, označuje zákon

²⁸ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 193.

²⁹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 179.

³⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 154.

³¹ § 25 zák. 40/2009 Sb.

³² § 26 zák. 40/2009 Sb.

³³ § 27 zák. 40/2009 Sb.

č. 218//2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, za mladistvého a protiprávní čin jím spáchaný za provinění.^{34 35}

Mladistvý, který v době spáchání trestného činu nedosáhl takové **rozumové a mravní vyspělosti**, aby mohl rozpoznat protiprávnost svého jednání a ovládat své jednání, není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný.³⁶

Příčetnost pachatele

Příčetnost je v § 26 TZ definovaná negativním způsobem. Jde o stav, ve kterém pachatel pro duševní poruchu nemůže v době spáchání trestného činu rozpoznat protiprávnost svého jednání, nebo nemůže své jednání ovládat. Jedná se např. o mentální retardaci, těžkou asociální poruchu osobnosti nebo třeba o sexuální odchylku. Duševní poruchu však nelze ztotožňovat s duševní nemocí.³⁷

Pachatelem trestného činu neposkytnutí pomoci může být fyzická i právnická osoba. Podle

- § 150 odst. 1 TZ – jakákoliv fyzická osoba
- § 150 odst. 2 TZ – osoba, která je povinna podle povahy svého zaměstnání poskytnout potřebnou pomoc
- § 151 TZ – řidič dopravního prostředku, který měl účast na dopravní nehodě

Subjekt (pachatel) obecný, speciální, konkrétní.

Obecným subjektem může být kterákoliv fyzická nebo právnická osoba, která spáchá trestný čin, za předpokladu, že je trestně odpovědná.³⁸ Obecný subjekt je obsažen v § 150 odst. 1 TZ. Pachatelem může být kdokoliv, „*kdo osobě, která je v nebezpečí smrti, nebo jeví vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného*“³⁹, Z uvedeného plyne, že potřebnou pomoc musí poskytnout každá osoba, která je v dosahu ohrožené osoby, za předpokladu, že tak může učinit, aniž by způsobila nebezpečí sobě nebo jinému.

³⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 172-173.

³⁵ § 2 odst. 2 písm. a) zák. č. 218/2003 Sb.

³⁶ § 5 odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb.

³⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 159.

³⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 174.

³⁹ § 150 odst. 1 zák. 40/2009 Sb.

Pokud TZ vyžaduje určitou způsobilost, postavení či zvláštní vlastnost pachatele, které omezují okruh osob, jež se mohly dopustit trestného činu, rozlišujeme subjekt (pachatele) konkrétní a speciální.⁴⁰

Speciální subjekt je uveden ve skutkových podstatách § 150 odst. 2 a § 151 TZ.

Konkrétním subjektem je pachatel, který disponuje zvláštní vlastností. Může se jednat např. o matku dítěte u trestného činu vraždy novorozence matkou (§ 142 TZ).⁴¹ V § 150 a § 151 TZ se tento subjekt nevyskytuje.

V ustanovení § 150 odst. 2 TZ je pachatelem ten, „*kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážné onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout*“⁴². Pachateli je stanovena obecná povinnost poskytnout potřebnou pomoc, bez ohledu na to, že by poskytnutím pomoci vystavil sebe nebo jiného nebezpečí. Může se jednat např. o lékaře, zdravotní sestru či policistu. „*Jestliže se kryje zvláštní povinnost konat (§ 112) s povinností vyplývající z povahy zaměstnání, bude pachatel odpovídat za ohrožení (§ 150 odst. 2 TZ) jen tehdy, jestliže nedojde k újmě na zdraví nebo ke smrti, jinak je odpovědný za tento následek v závislosti na formě zavinění (§ 140-148 TZ)*“.⁴³

Pachatelem podle ustanovení § 151 TZ je „*řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného*“.⁴⁴ Z uvedeného vyplývá, že pachatelem může být pouze řidič, který měl na nehodě účast, bez ohledu na to, zda nehodu zavinil či nikoliv. Tento řidič je povinen poskytnout potřebnou pomoc, pokud je toho schopen nebo pokud jemu samotnému či jinému nehrozí nebezpečí.⁴⁵ Potřebná pomoc se posuzuje podle povahy každého jednotlivého případu a podle možností pachatele. Může spočívat např. i v přivolání odborné pomoci.⁴⁶

---

⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 175.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² § 150 odst. 2 zák. č. 40/2009 Sb.

⁴³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 575.

⁴⁴ § 151 zák. č. 40/2009 Sb.

⁴⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 561.

⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 576.

Řidičem podle § 151 TZ může být nejen řidič motorového vozidla, ale také např. cyklista či vozka řídící koňský povoz.⁴⁷ Řidič, který „pouze“ nezastaví u cizí nehody a neposkytne pomoc, bude trestně odpovědný podle ustanovení § 150 odst. 1 TZ.

Těchto trestných činů je možné se dopustit pouze opomenutím, neboť ve všech skutkových podstatách je uložena povinnost konat. Z tohoto důvodu může pachatel odpovídat pouze za vlastní neposkytnutí pomoci, nikoliv za újmu na zdraví, která nastala v důsledku neposkytnutí pomoci.⁴⁸

1.4.4 Subjektivní stránka trestného činu

Subjektivní stránka trestného činu je tvořena souborem znaků, které charakterizují psychiku pachatele v návaznosti na trestný čin, který spáchal. Jediným obligatorním znakem trestného činu je zavinění, které je nezbytné pro naplnění skutkové podstaty trestného činu. Bez zavinění nemůže vzniknout trestní odpovědnost. Fakultativním znakem je zejména pohnutka (motiv) a cíl (záměr) pachatelova jednání.⁴⁹

Zavinění

Zaviněním se rozumí vnitřní (psychický) vztah pachatele k jeho vlastnímu protiprávnímu jednání a k protiprávnímu následku tohoto jednání.⁵⁰ Zavinění v sobě obsahuje dvě složky:

- složku vědní (intelektuální či představová složka zavinění)
- složku volní (vůle pachatele, který svým jednáním poruší právem chráněné zájmy). Tato složka v sobě zahrnuje chtění a srozumění.⁵¹

Rozlišují se dvě formy zavinění, které se dále člení na dva druhy (stupně) zavinění:

- **Úmysl**
  - **přímý** – pachatel chtěl porušit nebo ohrozit zákonem chráněný zájem

⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 575.

⁴⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 573.

⁴⁹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 222.

⁵⁰ VEČEŘA, Miloš a kol. *Základy teorie práva, multimediální učební text*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, str. 86.

⁵¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 224-225.

- **nepřímý** – pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu, a pro případ, že je způsobilý, byl s tím srozuměn

➤ **Nedbalost**

- **vědomá** – pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit ohrožení nebo porušení zákonem chráněného zájmu, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že je nezpůsobilý
- **nevědomá** – pachatel nevěděl, že svým jednáním může způsobit ohrožení nebo porušení zákonem chráněného zájmu, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.^{52 53}

V případě trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 1 TZ spočívá subjektivní stránka v úmyslném opomenutí pachatele poskytnout potřebnou pomoc. Podle § 150 odst. 2 TZ se úmyslného opomenutí dopouští ten, kdo je podle povahy zaměstnání povinen poskytnout pomoc. Podle § 151 TZ se vztahuje povinnost bezprostředně poskytnout pomoc pouze na řidiče, který má účast na dopravní nehodě, za předpokladu, že je schopen tuto pomoc poskytnout (např. není sám zraněn) a nehrozí nebezpečí jemu nebo jinému. Trestný čin je u všech tří skutkových podstat dokonán, pokud povinný nezahájí bezodkladně pomoc postiženému.⁵⁴

1.4.5 Protiprávnost

Protiprávního činu se dopustí ten, kdo jedná v rozporu s právní normou v rámci právního řádu. Trestným činem je pak čin, který označuje trestní právo za protiprávní a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.⁵⁵

Trestní zákon uvádí okolnosti, které vylučují protiprávnost činu. Jsou jimi – krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného, přípustné riziko nebo oprávněné použití zbraně. V těchto případech čin jinak trestný není trestným činem.

U trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 1 a § 151 TZ přichází v úvahu krajní nouze, kdy „*čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo*

⁵² VEČEŘA, Miloš a kol. *Základy teorie práva, multimediální učební text*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, str. 86.

⁵³ § 15 a 16 zák. č. 40/2009 Sb.

⁵⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 558-561.

⁵⁵ § 13 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb.

*hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem*⁵⁶. Jednání v krajní nouzi se nemůže dovolávat osoba uvedená v § 150 odst. 2 TZ, která je povinna hrozící nebezpečí snášet.^{57 58}

Protiprávnost trestného činu neposkytnutí pomoci může být rovněž vyloučena souhlasem poškozeného (žádostí, aby pomoc nebyla poskytnuta) podle § 30 TZ. Tyto případy však mohou být problematické, neboť poškozený může odmítat pomoc např. v důsledku šoku. Z tohoto důvodu je lépe pomoc poskytnout i proti vůli poškozeného.⁵⁹

Autor má za to, že na trestný čin neposkytnutí pomoci nelze ostatní důvody vylučující protiprávnost aplikovat.

1.5 Trestní sankce

Trest je v našem trestním právu považován za prostředek státního donucení, který „*stát užívá k ochraně zájmů chráněných trestním zákonem, ochraně společnosti před trestnými činy a jejich pachateli. Jedná se o újmu na svobodě, majetkových nebo jiných právech odsouzeného, které může pachateli trestného činu uložit jen soud*“⁶⁰.

Trestní sankce by měla odpovídat závažnosti trestného činu. Při stanovení druhu a výše trestu se také přihlíží např. k osobním a rodinným poměrům či chování pachatele po činu⁶¹ a dále se přihlíží k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem podle § 41 a § 42 TZ. Druhy trestů jsou vymezeny v § 52 TZ.

1.5.1 Trest za neposkytnutí pomoci podle § 150 a § 151 TZ

Trestný čin neposkytnutí pomoci a neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku je podle TZ přečinem, za který se ukládá trest odnětí svobody. V případě § 150 odst. 2 a § 151 TZ je možné uložit pachateli rovněž zákaz činnosti. Trestní sazby pro přehlednost uvádím v tabulce č. 5.

---

⁵⁶ § 29 zák. č. 40/2009 Sb.

⁵⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 559.

⁵⁸ § 28 odst. 2 zák. č. 40/2009 Sb.

⁵⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 576.

⁶⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 389.

⁶¹ § 38 a 39 zák. č. 40/2009 Sb.

Tabulka č. 5 – Tresty za neposkytnutí pomoci⁶²

	§ 150 odst. 1 TZ	§ 150 odst. 2 TZ	§ 151 TZ
Trest	Odnětí svobody až na dvě léta	Odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti	Odnětí svobody až na pět let nebo zákaz činnosti

Pokud pachatel trestného činu podle § 150 a § 151 TZ projeví účinnou lítost a škodlivý následek trestného činu napraví, pak může soud od jeho potrestání upustit v souladu s § 33 TZ. Trestní odpovědnost za trestný čin zanikne rovněž uplynutím promlčecí doby uvedené v § 34 TZ, tj. za tři až pět let.

1.5.2 Trest zákazu činnosti

Smyslem trestu zákazu činnosti je znemožnit odsouzené osobě páchat další trestnou činnost. Trest spočívá v tom, že je jí zakázáno vykonávat zaměstnání, povolání, funkce nebo činnosti, při nichž je zapotřebí určitého povolení, nebo které jsou upraveny jinými právními předpisy. Musí se však jednat o činnost, která souvisí s trestným činem.⁶³ Trest zákazu činnosti lze uložit na jeden rok až deset let, a to zpravidla souběžně s jiným trestem, ale i jako trest samostatný.

---

⁶² Vlastní zpracování.

⁶³ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, str. 428-429.

Shrnutí

Trestné činy neposkytnutí pomoci a neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku byly poprvé zařazeny do TZ v roce 1950. Na základě provedené komparace skutkových podstat trestného činu neposkytnutí pomoci v TZ z roku 1950, 1961 a 2009, lze konstatovat, že zákonné vymezení, kromě postupného zvýšení trestů a rozšíření rozsahu újmy poškozených osob, nedoznalo významných změn. Autor se domnívá, že současná výše trestů souvisí s četností a závažností uvedených trestných činů.

Pachatelem některého z trestných činů podle § 150 a 151 TZ se může stát v podstatě každý, kdo vědomě osobě s újmou na zdraví nebo se známkami vážné poruchy či jiného vážného onemocnění, neposkytne bezodkladně potřebnou pomoc. Za nekonání hrozí pachateli trest odnětí svobody nebo trest zákazu činnosti.

2 Trestněprávní úprava neposkytnutí pomoci v jiných státech

Ve druhé kapitole bakalářské práce autor zjistí, jak mají upravenou skutkovou podstatu trestného činu neposkytnutí pomoci státy jako Spolková republika Německo (dále také „Německo“), Rakouská republika (dále také „Rakousko“) a Slovenská republika (dále také „Slovensko“) a jaké tresty je možné za tento trestný čin uložit. Současně bude provedena komparativní analýza zahraničních právních úprav s právní úpravou v České republice. Originální znění příslušného ustanovení zákona, včetně jeho překladu do češtiny, bude uvedeno v následujících podkapitolách.

2.1 Německo

V Německu je trestný čin neposkytnutí pomoci upraven v § 323c trestního zákoníku⁶⁴ (dále také „TZN“).

„§ 323c Unterlassene Hilfeleistung; Behinderung von hilfeleistenden Personen

(1) Wer bei Unglücksfällen oder gemeiner Gefahr oder Not nicht Hilfe leistet, obwohl dies erforderlich und ihm den Umständen nach zuzumuten, insbesondere ohne erhebliche eigene Gefahr und ohne Verletzung anderer wichtiger Pflichten möglich ist, wird mit Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr oder mit Geldstrafe bestraft.

(2) Ebenso wird bestraft, wer in diesen Situationen eine Person behindert, die einem Dritten Hilfe leistet oder leisten will.“⁶⁵

§ 323c Neposkytnutí pomoci; bránění v poskytování pomoci⁶⁶

(1) Kdo v případě nehody⁶⁷ nebo obecného ohrožení či nouze neposkytne potřebnou pomoc, ač to od něho vzhledem k okolnostem lze požadovat a může tak učinit bez nebezpečí pro sebe a bez porušení důležitých povinností, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžním trestem.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v těchto situacích brání v činnosti tomu, kdo poskytne nebo chce poskytnout pomoc třetí osobě.

---

⁶⁴ Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 3. März 2020 (BGBl. I S. 431) geändert worden ist.

⁶⁵ Tamtéž - § 323c.

⁶⁶ Překlad vlastní.

⁶⁷ Lze přeložit i jako neštěstí.

Tabulka č. 6 – Skutková podstata podle TZN

	§ 323c odst. 1 TZN	§ 323c odst. 2 TZN
Subjekt	Kdokoliv	Kdokoliv
Poškozený	Kdokoliv v případě nehody nebo obecného ohrožení či nouze	Osoba, která poskytuje nebo chce poskytnout pomoc třetí osobě a třetí osoba
Jednání	Neposkytnutí potřebné pomoci	Bránění v činnosti tomu, kdo poskytuje potřebnou pomoc.
Výjimka	Nebezpečí pro sebe a porušení důležitých povinností	
Trest	Odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trestem	Odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trestem

Německý trestní zákon upravuje v § 323c trestný čin neposkytnutí pomoci a bránění osobě v poskytování této pomoci třetí osobě. Uvedený trestný čin obsahuje dvě skutkové podstaty, obsažené v odst. 1 a 2 § 323c TZN. Ustanovení § 323c se aplikuje při stavech nouze či obecného ohrožení nebo při nehodách. V těchto případech může být potřebná pomoc chápána v širším slova smyslu, nikoliv pouze ve vztahu ke konkrétním osobám, ohroženým na životě či zdraví. Pomoc nemusí poskytnout ten, kdo by uvedl sebe v nebezpečí nebo ten, kdo by porušil důležité povinnosti. Autor se domnívá, že pojem „důležitá povinnost“ je právně značně neurčitý. Jak vyplývá např. ze závěru judikátu Nejvyššího soudu, je třeba „*při zkoumání naplnění znaku porušení důležité povinnosti pachatelem v konkrétně posuzovaném případě hodnotit kauzální význam jednání poškozeného a závěr, zda je aplikace uvedeného zákonného znaku při kvalifikaci skutku pachatele odůvodněna, je třeba učinit s přihlédnutím k posouzení vlivu jednání osoby, u níž konkrétní účinek (a tím následek jako znak objektivní stránky) upravený příslušným ustanovením tr. zákoníku, jehož aplikace přichází s ohledem na konkrétní zjištění posuzovaného skutku v úvahu, nastal*“⁶⁸.

Za trestný čin neposkytnutí pomoci je možné v Německu uložit trest odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trest.

V tabulce č. 7 jsou porovnávána vybraná kritéria skutkových podstat a tresty.

Tabulka 7 – Komparace vybraných kritérií TZN a TZ

Kritéria	Německo	Česko
Počet skutkových podstat	2	3
Subjekt	2 x obecný	1 x obecný, 2 x speciální
Jednání	<ul style="list-style-type: none"> Neposkytnutí potřebné pomoci – § 323c odst. 1 TZN Bránění v činnosti osobě poskytující potřebnou pomoc třetí osobě - § 323c odst. 2 TZN 	<ul style="list-style-type: none"> Neposkytnutí potřebné pomoci - § 150 odst. 1 a 2 TZ a § 151 TZ

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2015, sp. zn. 6 Tdo 903/2016 [cit. 03.03.2021].

Trest	<ul style="list-style-type: none"> • Odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trestem u obou skutkových podstat - § 323c odst. 1 a 2 TZN 	<ul style="list-style-type: none"> • Odnětí svobody až na dvě léta - § 150 odst. 1 TZ • Odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti - § 150 odst. 2 TZ • Odnětí svobody až na pět let nebo zákaz činnosti - § 151
-------	---	--

2.2 Rakousko

Rakouský trestní zákoník⁶⁹ (dále také „TZR“) upravuje v § 94 trestný čin opuštění zraněného a v § 95 trestný čin neposkytnutí pomoci.

„Imstichlassen eines Verletzten

§ 94

(1) Wer es unterläßt, einem anderen, dessen Verletzung am Körper (§ 83) er, wenn auch nicht widerrechtlich, verursacht hat, die erforderliche Hilfe zu leisten, ist mit Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr oder mit Geldstrafe bis zu 720 Tagessätzen zu bestrafen.

(2) Hat das Imstichlassen eine schwere Körperverletzung (§ 84 Abs. 1) des Verletzten zur Folge, so ist der Täter mit Freiheitsstrafe bis zu zwei Jahren, hat es seinen Tod zur Folge, mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren zu bestrafen.

(3) Der Täter ist entschuldigt, wenn ihm die Hilfeleistung nicht zuzumuten ist. Die Hilfeleistung ist insbesondere dann nicht zuzumuten, wenn sie nur unter der Gefahr des Todes oder einer beträchtlichen Körperverletzung oder Gesundheitsschädigung oder unter Verletzung anderer überwiegender Interessen möglich wäre.

(4) Der Täter ist nach Abs. 1 und 2 nicht zu bestrafen, wenn er schon wegen der Verletzung mit der gleichen oder einer strengeren Strafe bedroht ist.“⁷⁰

„Unterlassung der Hilfeleistung

§ 95

(1) Wer es bei einem Unglücksfall oder einer Gemeingefahr (§ 176) unterläßt, die zur Rettung eines Menschen aus der Gefahr des Todes oder einer beträchtlichen Körperverletzung oder Gesundheitsschädigung offensichtlich erforderliche Hilfe zu leisten, ist mit Freiheitsstrafe bis zu sechs Monaten oder mit Geldstrafe bis zu 360 Tagessätzen, wenn die Unterlassung der Hilfeleistung jedoch den Tod eines Menschen

⁶⁹ Bundesgesetz vom 23. Jänner 1974 über die mit gerichtlicher Strafe bedrohten Handlungen (Strafgesetzbuch – StGB)

⁷⁰ Tamtéž - § 94.

zur Folge hat, mit Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr oder mit Geldstrafe bis zu 720 Tagessätzen zu bestrafen, es sei denn, daß die Hilfeleistung dem Täter nicht zuzumuten ist.

*(2) Die Hilfeleistung ist insbesondere dann nicht zuzumuten, wenn sie nur unter Gefahr für Leib oder Leben oder unter Verletzung anderer ins Gewicht fallender Interessen möglich wäre.*⁷¹

§ 94 Opuštění zraněného⁷²

(1) Kdo neposkytne potřebnou pomoc jinému, jemuž byť nikoli protiprávně způsobil újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem až do výše 720 denních sazeb.

(2) Má-li opuštění zraněného za následek těžkou újmu na zdraví, bude pachatel potrestán odnětím svobody až na dvě léta, má-li za následek smrt, odnětím svobody až na tři léta.

(3) Pachatel není trestný, jestliže poskytnutí pomoci od něho nelze požadovat. Poskytnutí pomoci nelze požadovat zvláště tehdy, jestliže by bylo možné pouze s nebezpečím smrti nebo jiné těžké újmy na zdraví nebo za porušení jiných převažujících zájmů.

(4) Pachatel není trestný podle odst. 1 a 2, jestliže mu již za újmu na zdraví hrozí stejný nebo vyšší trest.

§ 95 Neposkytnutí pomoci⁷³

(1) Kdo v případě nehody nebo obecného ohrožení neposkytne zjevně potřebnou pomoc k záchraně člověka nacházejícího se v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo peněžitým trestem až do výše 360 denních sazeb; jestliže však neposkytnutí pomoci mělo za následek smrt člověka, odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem až do výše 720 denních sazeb, ledaže by poskytnutí pomoci nebylo možné od pachatele požadovat.

---

⁷¹ Bundesgesetz vom 23. Jänner 1974 über die mit gerichtlicher Strafe bedrohten Handlungen (Strafgesetzbuch – StGB), § 95.

⁷² Překlad vlastní.

⁷³ Překlad vlastní.

(2) Poskytnutí pomoci nelze požadovat zvláště tehdy, jestliže by pomoc mohla být poskytnuta pouze s nebezpečím újmy na zdraví nebo smrti nebo za porušení jiných důležitých zájmů.

Tabulka 8 – Skutková podstata podle TZR

	§ 94 odst. 1 TZR	§ 94 odst. 2 TZR	§ 95 odst. 1 TZR
Subjekt	Kdokoliv	Kdokoliv	Kdokoliv
Poškozený	Osoba, které byla, byť nikoli protiprávně způsobena újma na zdraví	Osoba, které byla způsobena těžká újma na zdraví	Osoba nacházející se v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví
Jednání	Neposkytnutí potřebné pomoci	Opuštění zraněného	Zjevné neposkytnutí potřebné pomoci v případě nehody nebo obecného ohrožení
Výjimka	§ 94 odst. 3 TZR – poskytnutí pomoci nelze požadovat. Poskytnutí pomoci nelze požadovat zvláště tehdy, jestliže by bylo možné pouze s nebezpečím smrti nebo jiné těžké újmy na zdraví nebo za porušení jiných převažujících zájmů. § 94 odst. 4 TZR – Pachatel není trestný podle odst. 1, jestliže mu již za újmu na zdraví hrozí stejný nebo vyšší trest.	§ 94 odst. 3 TZR – poskytnutí pomoci nelze požadovat. Poskytnutí pomoci nelze požadovat zvláště tehdy, jestliže by bylo možné pouze s nebezpečím smrti nebo jiné těžké újmy na zdraví nebo za porušení jiných převažujících zájmů. § 94 odst. 4 TZR – Pachatel není trestný podle odst. 2, jestliže mu již za újmu na zdraví hrozí stejný nebo vyšší trest.	§ 95 odst. 1 a 2 - poskytnutí pomoci nelze od pachatele požadovat; poskytnutí pomoci nelze požadovat zvláště tehdy, jestliže by pomoc mohla být poskytnuta pouze s nebezpečím újmy na zdraví nebo smrti nebo za porušení jiných převažujících zájmů
Trest	Odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trest až do výše 720 denních sazeb	Odnětí svobody až na dvě léta, za následek smrti odnětí svobody až na tři léta	Nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví – trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitý trest až do výše 360 denních sazeb. Neposkytnutí pomoci s následkem smrti člověka – odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitý trest až do výše 720 denních sazeb

Rakouský trestní zákon upravuje v § 94 trestný čin neposkytnutí potřebné pomoci a opuštění zraněného. Trestný čin opuštění zraněného obsahuje v § 94 odst. 1 a 2 TZR dvě skutkové podstaty. Ustanovení § 94 odst. 1 se použije obecně v situacích, kdy osoba neposkytne potřebnou pomoc jiné osobě, které nikoliv protiprávně způsobila újmu na zdraví. Ustanovení § 94 odst. 2 TZR se aplikuje v případech, kdy má opuštění zraněného za následek těžkou újmu na zdraví. Ustanovení § 95 TZR se použije v situaci, kdy dojde ke zjevnému neposkytnutí potřebné pomoci v případě nehody nebo obecného ohrožení.

Za neposkytnutí pomoci nebude potrestán ten, od něhož nelze pomoc požadovat, tj. zejména v případech, kdy by bylo poskytnutí pomoci spojené s nebezpečím smrti nebo jiné těžké újmy na zdraví nebo s porušením jiných převažujících zájmů. Pachatel není dále trestně odpovědný v případě, že mu již za újmu na zdraví hrozí stejný nebo vyšší trest.

Za neposkytnutí pomoci lze v Rakousku uložit kromě trestu odnětí svobody, který je nejvyšší v případě trestného činu opuštění zraněného (dvě léta), také peněžité trest do výše konkrétního počtu denních sazeb.

V tabulce č. 9 jsou porovnávána vybraná kritéria skutkových podstat a tresty.

Tabulka 9 - Komparace vybraných kritérií TZR a TZ

Kritéria	Rakousko	Česko
Počet skutkových podstat	3	3
Subjekt	3 x obecný	1 x obecný, 2 x speciální
Jednání	<ul style="list-style-type: none"> Neposkytnutí potřebné pomoci - § 94 odst. 1 TZR Opuštění zraněného - § 94 odst. 2 TZR Zjevné neposkytnutí potřebné pomoci v případě nehody nebo obecného ohrožení - § 95 odst. 1 TZR 	<ul style="list-style-type: none"> Komparace vybraných kritérií TZR a TZ Neposkytnutí potřebné pomoci - § 150 odst. 1 a 2 TZ a § 151 TZ
Trest	<ul style="list-style-type: none"> Odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžité trest až do výše 720 denních sazeb - § 94 odst. 1 TZR Odnětí svobody až na dvě léta, za následek smrti odnětí svobody až na tři léta - § 94 odst. 2 TZR Nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví – trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžité trest až do výše 360 denních sazeb. Neposkytnutí pomoci s následkem smrti člověka – odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžité trest až do výše 720 denních sazeb. - § 95 odst. 1 TZR. 	<ul style="list-style-type: none"> Odnětí svobody až na dvě léta - § 150 odst. 1 TZ Odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti - § 150 odst. 2 TZ Odnětí svobody až na pět let nebo zákaz činnosti - § 151

2.3 Slovensko

Na Slovensku upravujú trestný čin neposkytnutí pomoci ustanovení § 177 odst. 1 a 2 a § 178 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov⁷⁴ (ďalej jen „TZS“).

„Neposkytnutie pomoci

§ 177

(1) *Kto osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví, neposkytne potrebnú pomoc, hoci tak môže urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.*

(2) *Kto osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví, neposkytne potrebnú pomoc, hoci je podľa povahy svojho zamestnania povinný takú pomoc poskytnúť, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.*

§ 178

*Vodič, ktorý po dopravnej nehode, na ktorej mal účasť, neposkytne osobe, ktorá pri nehode utrpela ujmu na zdraví, potrebnú pomoc, hoci tak môže urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.*⁷⁵

Neposkytnutí pomoci⁷⁶

§ 177

(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví příznaky těžké újmy na zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví příznaky těžké újmy na zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři roky.

§ 178

Řidič, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na tři roky.

⁷⁴ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, aktuálne znění [online]. Zákony pre ľudí.sk [cit. 27.02.2021].

⁷⁵ Tamtéž - § 177 a § 178.

⁷⁶ Překlad vlastní.

Tabulka č. 10 – Skutková podstata podle TZS

	§ 177 odst. 1 TZS	§ 177 odst. 2 TZS	§ 178 TZS
Subjekt	Kdokoliv	Osoba podle povahy svého zaměstnání	Řidič s účastí na dopravní nehodě
Poškozený	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví příznaky těžké újmy na zdraví	Osoba, která je v nebezpečí smrti nebo jeví příznaky těžké újmy na zdraví	Osoba, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví
Jednání	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci	Neposkytnutí potřebné pomoci
Výjimka	Nebezpečí pro sebe nebo jiného	Není	Nebezpečí pro sebe nebo jiného
Trest	Odnětí svobody až na dva roky	Odnětí svobody na šest měsíců až tři roky	Odnětí svobody až na tři roky

Trestní zákon na Slovensku⁷⁷ upravuje trestný čin neposkytnutí pomoci v § 177 a § 178 TZS. Trestný čin obsahuje tři skutkové podstaty, obsažené v § 177 odst. 1 a 2 a v § 178 TZS, obdobně, jako příslušná ustanovení českého TZ – viz tabulka č. 4 a 5. Odlišnosti bychom našli pouze v některých pojmech (např. příznaky těžké újmy na zdraví⁷⁸ x známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění⁷⁹). Oproti české úpravě je slovenská úprava při ukládání trestů za neposkytnutí pomoci shovívavější. Na Slovensku může být např. řidič s účastí na dopravní nehodě uložen za neposkytnutí pomoci maximálně tříletý trest odnětí svobody. Trest zákazu činnosti nelze uložit vůbec.

V tabulce č. 11 jsou porovnána vybraná kritéria skutkových podstat a tresty.

Tabulka 11 - Komparace vybraných kritérií TZS a TZ

Kritéria	Slovensko	Česko
Počet skutkových podstat	3	3
Subjekt	1 x obecný, 2 x speciální	1 x obecný, 2 x speciální
Jednání	<ul style="list-style-type: none"> Neposkytnutí potřebné pomoci - § 177 odst. 1 a 2 TZS a § 178 TZS 	<ul style="list-style-type: none"> Neposkytnutí potřebné pomoci - § 150 odst. 1 a 2 TZ a § 151 TZ
Trest	<ul style="list-style-type: none"> Odnětí svobody až na dva roky - § 177 odst. 1 TZS Odnětí svobody na šest měsíců až tři roky - § 177 odst. 2 TZS Odnětí svobody až na tři roky - § 178 TZS 	<ul style="list-style-type: none"> Odnětí svobody až na dvě léta - § 150 odst. 1 TZ Odnětí svobody až na tři léta nebo zákaz činnosti - § 150 odst. 2 TZ Odnětí svobody až na pět let nebo zákaz činnosti - § 151

⁷⁷ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, aktuálne znění [online]. Zákony pre ľudí.sk [cit. 27.02.2021].

⁷⁸ Tamtéž - § 177 odst. 1.

⁷⁹ § 151 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb.

Shrnutí

Skutkovou podstatu trestního činu neposkytnutí pomoci upravují trestní zákony v Německu, Rakousku i Slovensku.

Trestný čin neposkytnutí potřebné pomoci je oproti Česku upraven v Německu velmi obecně (chybí speciální subjekt). K naplnění skutkové podstaty trestnému činu zde může dojít v případě nehody nebo obecného ohrožení či nouze. Pachatel může být potrestán až na jeden rok nebo mu může být uložen peněžitý trest.

V Rakousku je za trestný čin považováno neposkytnutí potřebné pomoci, opuštění zraněného nebo zjevné neposkytnutí potřebné pomoci v případě nehody nebo obecného ohrožení. Pachateli lze uložit nejvyšší trest odnětí svobody až na tři léta za opuštění zraněného s následkem smrti. Za neposkytnutí potřebné pomoci nebo zjevné neposkytnutí potřebné pomoci v případě nehody nebo obecného ohrožení je možné uložit peněžitý trest až do výše 720 denních sazeb.

Na Slovensku je skutková podstata trestného činu neposkytnutí pomoci téměř shodná s vymezením skutkové podstaty České republiky. Odlišnosti se projevují pouze v druhu trestu a výši sazby trestu odnětí svobody. Na Slovensku může být pachatel potrestán trestem odnětí svobody až na tři roky. Trest zákazu činnosti nelze za trestný čin neposkytnutí pomoci uložit.

Z vymezení skutkové podstaty trestného činu v Německu, Rakousku a na Slovensku vyplývá, že každý stát upravuje trestný čin neposkytnutí pomoci vlastním specifickým způsobem. Trest odnětí svobody až na pět let, lze uložit pouze řidiči v České republice, a to za neposkytnutí pomoci při dopravní nehodě, na níž měl účast.

3 Ujetí řidiče od dopravní nehody z pohledu statistik

S případy neposkytnutí pomoci se setkáváme v různých životních situacích. Analýza jednotlivých oblastí, kde k těmto případům dochází, by byla značně rozsáhlá. Z tohoto důvodu se autor ve třetí kapitole této práce zaměřil pouze na případy neposkytnutí pomoci osobám, které byly ohroženy na životě a zdraví při dopravní nehodě.

V souvislosti s uvedenou problematikou se autor zajímal, jak reagují ti, kteří jsou přítomni u dopravní nehody, při níž dojde ke zranění osob. Snažil se zjistit, zda četnost případů neposkytnutí pomoci či ujetí od nehody, narůstá, nebo zda má v důsledku zpřísnění trestů klesající úroveň. Část odpovědí na tyto otázky bylo možné zjistit na webových stránkách Policie ČR a v dokumentech oddělení BESIP Ministerstva dopravy ČR, zpracovaných na základě průběžných statistik Policie ČR. Tyto statistiky se však řeší pouze případy neposkytnutí pomoci řidičem, který od nehody, na níž měl účast, ujel.

3.1 Statistické údaje

Policie ČR zveřejňuje v průběhu roku po jednotlivých měsících podrobné statistické údaje z dopravních nehod. Jsou v nich uvedeny i počty případů, kdy řidič dopravního prostředku od nehody ujel. Na jejich základě vydalo oddělení BESIP Ministerstva dopravy ČR za roky 2017 a 2018 ucelené dokumenty, které mapují případy ujetí řidiče z místa nehody. Pro ilustraci zpracovávané problematiky jsou v následujících podkapitolách uvedeny vybrané údaje o počtu nehod vztahujících se k ujetí řidiče od nehody a související počty zraněných nebo usmrcených osob.

Práce je dále doplněna o přehled příčin nehod, od kterých řidič ujel a přehled s podrobnými údaji o nehodách, při kterých došlo k usmrcení osob.

3.1.1 Dopravní nehody v roce 2007-2020

V tabulce č. 12 jsou porovnány počty dopravních nehod za roky 2007-2020, v návaznosti na nehody, od nichž viník ujel. Dále jsou zde porovnány počty nehod, při kterých došlo k usmrcení, těžkému či lehkému zranění osob, s počty nehod, od kterých viník ujel.

Tabulka 12 - Dopravní nehody v roce 2007 až 2020⁸⁰

Rok	Nehody			Usmrcení			Zranění				
	Celkem	Ujetí	%	Celkem	Ujetí	%	Těžká	Lehká	Celkem	Ujetí	%
2020	94 794	N ⁸¹	0,00	460	N	0,00	1 807	20 880	22 687	N	0,00
2019	107 572	18 751	17,43	547	7	1,23	2 110	23 935	26 045	N	0,00
2018	104 764	17 872	17,06	565	10	1,77	2 465	25 215	27 680	659	2,38
2017	103 821	17 556	16,91	502	7	1,39	2 339	24 740	27 079	693	2,56
2016	98 864	16 123	16,31	545	10	1,83	2 580	24 501	27 081	693	2,56
2015	93 067	15 101	16,23	660	14	2,12	2 540	24 426	26 966	780	2,89
2014	85 859	14 208	16,55	629	10	1,59	2 762	23 655	26 417	784	2,97
2013	84 398	13 454	15,94	583	17	2,92	2 782	22 577	25 359	815	3,21
2012	81 404	12 385	15,21	681	13	1,91	2 986	22 590	25 576	822	3,21
2011	75 137	11 416	15,19	707	8	1,13	3 092	22 519	25 611	811	3,17
2010	75 552	11 371	15,05	753	8	1,06	2 823	21 610	24 433	862	3,53
2009	74 815	10 478	14,01	832	14	1,68	3 536	23 777	27 313	871	3,19
2008	160 376	15 681	9,78	992	22	2,22	3 809	24 776	28 585	871	3,05
2007	182 736	17 922	9,81	1 123	19	1,69	3 960	25 382	29 342	1 000	3,41

3.1.2 Vyhodnocení statistických údajů

Nehody

Z údajů uvedených v tabulce č. 12 vyplynulo, že nejvíc dopravních nehod bylo způsobeno v roce 2007 (182 736) a nejméně nehod v roce 2009 (74 815). Od roku 2011 jejich počet postupně narůstal. V roce 2019 už bylo vykázáno 107 572 dopravních nehod. V roce 2020 však došlo k výraznému poklesu nehodovosti ve srovnání s předchozími čtyřmi roky.

Ujetí od nehody

Nejvíce případů, kdy řidič neposkytl pomoc při dopravní nehodě, bylo zaznamenáno v roce 2019 (18 751). Naopak nejméně případů ujetí od nehody bylo v roce 2009 (10 478). Za rok 2020 nebyly tyto údaje zveřejněny.

Procentní podíl – ujetí od nehody

Procentní podíl počtu případů, kdy řidič z místa nehody ujel, k celkovému počtu nehod, byl nejnižší v roce 2008 (9,78 %). V následujících letech tento podíl postupně narůstal. V roce 2019 činil počet případů ujetí od nehody 17,43 % z celkového počtu nehod v tomto roce (107 572).

⁸⁰ *Statistika nehodovosti* [online]. Praha: Policie ČR, © 2020 [cit. 27.02.2021].

⁸¹ N – ve statistikách nedohledáno.

Usmrcení

Nejvíce smrtelných nehod bylo zaznamenáno v roce 2007 (1 123 nehod). Počet těchto závažných nehod se postupně snižoval. V roce 2020 zemřelo při nehodách nejméně osob (460).

Ujetí od nehody se smrtelným zraněním

Nejvíce řidičů ujelo od nehod, při kterých došlo ke smrtelnému zranění, v roce 2008 (22 řidičů). Nejméně těchto případů bylo zaznamenáno v letech 2017 a 2019 (7 osob).

Procentní podíl – ujetí od nehody se smrtelným zraněním

Nejvyšší procentní podíl nehod, při nichž řidič z místa nehody se smrtelným zraněním ujel, byl zaznamenán v roce 2013 (2,92 %, tj. 17 ujetí z 583 nehod). Nejmenší procentní podíl těchto nehod byl v roce 2010 (1,06 %, tj. 8 ujetí ze 753 nehod).

Zranění

Statistiky uvádějí počty případů, kdy řidič ujel od dopravní nehody, při které došlo ke zranění, pouze ve vztahu k celkovému počtu zranění. V tabulce č. 12 jsou však pro přehlednost rozdělena způsobená zranění při dopravních nehodách na těžká a lehká.

Nejvíce zranění bylo způsobeno při nehodách v roce 2007 (29 342). Oproti tomu nejméně zranění bylo v roce 2020 (22 687).

Ujetí od nehody se zraněním

Nejvíce řidičů ujelo od dopravní nehody, při které došlo ke zranění jiné osoby, v roce 2007 (1 000). Nejméně ujetí od nehody se zraněním bylo zaznamenáno v roce 2018 (659).

Procentní podíl – ujetí od nehody se zraněním

Nejvyšší procentní podíl ujetí od nehody se zraněním z celkového počtu dopravních nehod byl zaznamenán v roce 2007 (3,41 %, tj. 1 000 ujetí z 29 342 nehod). Nejnižší procentní podíl byl v roce 2018 (2,38 %, tj. 659 ujetí z 27 680 nehod). Z přehledu, uvedeném v tabulce č. 12, je patný postupný pokles procentního podílu ujetí od nehody na celkovém počtu nehod se zraněním.

3.1.3 Příčiny dopravních nehod

V tabulkách č. 13 a 14 jsou pro doplnění dané problematiky uvedeny počty dopravních nehod z let 2017 a 2018, členěné podle jejich příčin. Tabulka č. 14 je

rozšířená o následky dopravních nehod. Údaje o následcích nehod z roku 2017 nejsou ve statistikách BESIP uvedeny.

Tabulka 13 - Příčiny dopravních nehod – ujetí viníka od nehody (rok 2017)⁸²

Příčiny	Počet nehod	Usmrcení	Těžce zranění	Lehce zranění
Nepřiměřená rychlost	410	X	X	X
Nesprávné předjíždění	260	X	X	X
Nedání přednosti v jízdě	728	X	X	X
Nesprávný způsob jízdy	16 157	X	X	X
Technická závada	0	X	X	X
Vliv alkoholu	1	X	X	X

V roce 2017 bylo 92,03 % dopravních nehod, od kterých viník ujel, zapříčiněno nesprávným způsobem jízdy. Další nehody byly způsobené nedáním přednosti v jízdě (4,15 %), nepřiměřenou rychlostí (2,34 %), nesprávným předjížděním (1,48 %) a jeden případ byl zapříčiněn pod vlivem alkoholu.

Tabulka 14 - Příčiny dopravních nehod – ujetí viníka od nehody (rok 2018)⁸³

Příčiny	Počet nehod	Usmrcení	Těžce zranění	Lehce zranění
Nepřiměřená rychlost	354	4	4	11
Nesprávné předjíždění	257	0	3	53
Nedání přednosti v jízdě	743	0	16	263
Nesprávný způsob jízdy	16 518	6	22	287
Technická závada	0	0	0	0
Pod vlivem alkoholu	0	0	0	0

V roce 2018 bylo 92,42 % dopravních nehod, od kterých viník ujel, zapříčiněno nesprávným způsobem jízdy. Dále následovalo nedání přednosti v jízdě (4,16 %), nepřiměřená rychlost (1,98 %) a nesprávné předjíždění (1,44 %).

Porovnáním počtu nehod a jejich příčin v letech 2017 a 2018 je možné dojít k závěru, že dopravní nehody, od kterých viník z místa nehody ujel, jsou způsobené ve většině případů nesprávným způsobem jízdy.

⁸² *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele ve formě komentovaných grafů* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 17.8.2018 [cit. 03.03.2021]. Str. 6.

⁸³ *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019 [cit. 03.03.2021]. Str. 13.

3.1.4 Usmrcení osob při dopravních nehodách

Případy, kdy viník ujel od nehody, při níž došlo k usmrcení osoby, jsou uvedeny v tabulce č. 15 a 16. V tabulce č. 15 jsou počty usmrcených osob rozděleny do kategorií – chodci, řidič motorového vozidla, cyklista a motocyklista. Tabulka č. 16 obsahuje detailní informace o těchto nehodách. Statistické údaje se týkají roku 2018.

Tabulka 15 - Kategorie usmrcených osob (rok 2018)⁸⁴

	Chodci	Řidič motor. vozidla	Cyklista	Motocyklista
Počet osob	6	2	1	1

V roce 2018 bylo při dopravních nehodách, od kterých viník ujel, usmrceno 10 osob. Z tohoto počtu bylo 60 % chodců, 20 % řidičů motorového vozidla, 10% cyklistů a 10% motocyklistů.

Tabulka 16 – Detailní přehled o kategorii usmrcených osob (rok 2018)⁸⁵

Datum	Čas	Druh komunikace	Kraj	Kategorie usmrcené osoby	Pohlaví	Věk
15.1.2018	5:41 hod.	I. třídy	Pardubický	chodec	muž	35
17.1.2018	5:10 hod.	místní komun.	Olomoucký	chodec	muž	48
25.3.2018	3:00 hod.	I. třídy	Olomoucký	řidič (nepřipoután)	muž	44
1.6.2018	19:10 hod.	I. třídy	Olomoucký	motocyklista	muž	41
2.6.2018	5:20 hod.	I. třídy	Olomoucký	řidič (nepřipoután)	muž	62
21.6.2018	11:55 hod.	III. třídy	Středočeský	cyklista bez přilby	muž	81
9.9.2018	3:06 hod.	II. třídy	Středočeský	chodec	muž	40
13.10.2018	3:00 hod.	III. třídy	Jihomoravský	chodec – chůze po nesprávné straně, 1‰ alkoholu v krvi	muž	36
8.12.2018	23:40 hod.	II. třídy	Pardubický	chodec	muž	37
31.12.2018	18:11 hod.	II. třídy	Středočeský	chodec	muž	83

V tabulce č. 16 jsou uvedeny bližší údaje o nehodách, při nichž došlo k usmrcení osob. Nejvíce nehod bylo způsobeno v měsíci červnu (30 %). K nehodám došlo z 90 % ve večerních, nočních nebo časných ranních hodinách. Na komunikacích I. třídy bylo způsobeno 40 % nehod. V Olomouckém kraji se stalo 40 % z celkového počtu nehod. Usmrcenými osobami byli muži a jejich průměrný věk činil 51 let (40 % - muži mezi 40-50 lety).

⁸⁴ *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019, © 2019 [cit. 03.03.2021]. Str. 33.

⁸⁵ *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019, © 2019 [cit. 03.03.2021]. Str. 34.

3.2 Příčiny neposkytnutí pomoci při dopravní nehodě

Počet nehod, od nichž řidič ujel, v posledních letech narůstá. Ze statistik uvedených v tabulce č. 12 vyplývá, že v roce 2019 byl tento počet nejvyšší za období roku 2007 až 2020. Ve většině případů se jednalo o nehody s hmotnou škodou, kdy např. viník „naboural“ cizí auto a z místa nehody neoprávněně ujel. Důvodem ujetí viníka z místa nehody byla zpravidla neochota hradit poškozenému vzniklou škodu nebo obava ze ztráty bonusu z povinného ručení.^{86 87}

Méně časté, ale o to závažnější jsou dopravní nehody, při nichž dojde ke zranění nebo usmrcení osob. Počet těchto případů byl za období roků 2007 až 2020 přibližně stejný či mírně klesající. Dá se konstatovat, že po zprísňení trestů za neposkytnutí pomoci, nedošlo k výraznému snížení nehod, ani ke snížení případů neposkytnutí pomoci řidičem, který měl na nehodě účast.

„Důvodem, proč řidiči od takovýchto závažných dopravních nehod prchají, bývá zpravidla další protiprávní jednání a strach z dalšího postihu. Takovým případem může být jízda pod vlivem alkoholu, návykových látek, s platným zákazem řízení motorových vozidel či bez příslušného řidičského oprávnění.“⁸⁸

Někteří řidiči neumí poskytnout účinnou pomoc, nebo se obávají, že zraněnému ještě víc ublíží.

Zejména u vážnějších dopravních nehod může nastat akutní reakce na stres, která se dostavuje během několika minut a odezní zpravidla po několika hodinách až dnech. Projevuje se zúženým polem vědomí, sníženou pozorností, omezenou kognitivní schopností a dezorientací. V důsledku silného zážitku se rovněž může dostavit šok, který ovlivní jedince natolik, že „jinak zodpovědný řidič v důsledku šokové reakce z místa nehody odjede“⁸⁹, anebo že žádný z účastníků nehody neposkytne zraněným osobám první pomoc.⁹⁰

---

⁸⁶ BOCÁN, Jozef. *Ujíždění od dopravních nehod* [online]. Praha: Policie České republiky, publikováno 5.8.2014 [cit. 03.03.2021].

⁸⁷ *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019 [cit. 03.03.2021]. Str. 36.

⁸⁸ BOCÁN, Jozef. *Ujíždění od dopravních nehod* [online]. Praha: Policie České republiky, publikováno 5.8.2014 [cit. 03.03.2021].

⁸⁹ *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019 [cit. 03.03.2021]. Str. 36.

⁹⁰ Tamtéž.

Odborníci tyto reakce rozdělují na aktivní a pasivní. Pro aktivní reakci je typické např. agresivní chování, emoce či neklid. Pasivní reakce se projevuje např. popřením situace, amnézií nebo emoční otupělostí.⁹¹

3.3 Objasnění dopravních nehod a potrestání viníků

Snahou Policie ČR je působit na řidiče tak, aby k dopravním nehodám, a to především těch, od nichž viník ujede, docházelo co nejméně. Při vyšetřování vycházejí policisté zejména ze zajištěných stop na místě nehody, z výpovědí svědků nebo kamerových záznamů. Povinností osob, které se vyskytnou na místě nehody, je přivolat policii a přispět svým svědecktím k řádnému objasnění případu.⁹²

Ujetí od dopravní nehody je považováno za závažné jednání, ať už při ní dojde pouze ke škodě na majetku, nebo újmě na zdraví v důsledku neposkytnutí pomoci. Za trestné činy v dopravě bylo odsouzeno např. v roce 2018 celkem 14 337 osob.⁹³ Za ujetí od nehod podle § 151 TZ, bylo dle statistik Ministerstva spravedlnosti ČR v roce 2018 odsouzeno k podmíněnému trestu s odebráním řidičského oprávnění 56 osob (z toho 29 žen a 19 osob věkové kategorie 20–29 let), 8 řidičů bylo odsouzeno k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, z toho čtyřem z nich byl uložen trest v sazbě od jednoho do pěti let.⁹⁴

---

⁹¹ *Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele* [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019 [cit. 03.03.2021]. Str. 36.

⁹² BOCÁN, Jozef. *Ujíždění od dopravních nehod* [online]. Praha: Policie České republiky, publikováno 5.8.2014 [cit. 03.03.2021].

⁹³ Odsouzené fyzické osoby za vybrané trestné činy (29-4): soudnictví, kriminalita, nehody. *Statistická ročenka České republiky – 2019* [online]. Praha: Český statistický úřad, publikováno 25.11.2019 [cit. 13.03.2021].

⁹⁴ Přehled o pravomocně vyřízených fyzických osobách podle paragrafů odsouzených + vyřízených jinak – paragrafy dle trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.): statistika a výkaznictví. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, publikováno 25.2.2019 [cit. 13.03.2021].

Shrnutí

V této kapitole se autor věnoval statistickým údajům, vztahujícím se k případům ujetí viníka od dopravní nehody a neposkytnutí pomoci, které jsou dle jeho názoru alarmující. Překvapivá je i skutečnost, že zpřísnění trestů za trestný čin neposkytnutí pomoci nebo neposkytnutí pomoci řidičem, který měl na nehodě účast, nevedlo ke snížení počtu tohoto typu nehod.

Příčiny, které vedou ke spáchání trestných činů podle § 150 a 151 TZ, jsou logicky zdůvodnitelné, avšak neomluvitelné. Každá z příčin je spojená s bezohledností a zbabělostí osob, které výše uvedené trestné činy spáchaly.

Aktivní činností příslušníků policie a všímavostí svědků se daří trestné činy objasnit a jejich viníky potrestat. Stále se však nedaří dohledat všechny pachatele.

Ve statistických tabulkách je obsaženo velké množství údajů, které vypovídají o různých aspektech trestného činu neposkytnutí pomoci. Za každým jednotlivým statistickým číslem je však nutné vidět především osobní tragédii obětí dopravních nehod a jejich nejbližších. Proto by mělo být naprosto přirozené, že v případě potřeby, nebude nikdo váhat poskytnout potřebnou pomoc, byť by spočívala „pouze“ v přivolání záchranné služby.

4 Dotazníkové šetření

Z předcházející kapitoly vyplynulo, že jedním z důvodů, proč účastníci dopravní nehody neposkytnou potřebnou pomoc a od dopravní nehody ujedou, je obava, že neumí první pomoc poskytnout nebo že neodbornou pomocí zraněnému ještě víc ublíží. V této kapitole proto autor zjistí znalosti našich občanů v oblasti zdravotní péče v návaznosti na poskytnutí první pomoci při dopravních nehodách. Dále ho bude zajímat, zda mají zkušenosti s dopravními nehodami a zda si jsou vědomi trestů souvisejících s neposkytnutím pomoci.

Ze statistik Ministerstva spravedlnosti ČR vyplynulo, že za neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku bylo v roce 2018 odsouzeno 56 osob, z toho 19 z nich bylo ve věku 20 až 30 let (33,93 % z celkového počtu odsouzených). Z tohoto důvodu byly zařazeny do zkoumaného vzorku osoby ve věku od 18 do 19 let, tj. začínající řidiči, nebo osoby, které ještě nemají řidičské oprávnění. V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno 130 žáků čtvrtých ročníků (školní rok 2020/2021), studujících na středních školách TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní Brno, s.r.o., Dukelská třída 467/65, 614 00 Brno (60 žáků) a TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola bezpečnosti silniční dopravy Jihlava, s.r.o., Brněnská 2386/68, 586 01 Jihlava (70 žáků) – (dále jen „Střední školy TRIVIS“).

Cílem provedeného výzkumu bylo zjistit úroveň vědomostí žáků o trestních následcích souvisejících s neposkytnutím pomoci a úroveň jejich znalostí v oblasti poskytování první pomoci při autonehodách, případně navrhnout zařazení poskytování první pomoci do výuky na Středních školách TRIVIS nejen v prvním ročníku, ale i v následujících ročnících.

4.1 Metody výzkumu⁹⁵

Pro účely kvantitativního výzkumu autor zvolil metodu dotazování formou písemného dotazníku, který obsahoval 20 uzavřených nebo polootevřených otázek – viz Příloha č. 2.

V souvislosti s výzkumem byly stanoveny dvě hypotézy:

- Žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají vysoké znalosti o problematice dopravních nehod a trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 150 a 151 TZ.

---

⁹⁵ Reichel, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009.

- Žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají nižší znalosti o způsobu poskytnutí první pomoci při autonehodě.

První část otázek byla zaměřena na zjištění znalostí žáků z oblasti dopravních nehod ve vztahu k trestnému činu neposkytnutí pomoci (otázky č. 2-10). Zbývajících deset otázek bylo zacíleno na oblast zdravotní a poskytnutí první pomoci při úrazech, které mohou být způsobeny dopravními nehodami (otázky 11-20)⁹⁶. Otázka č. 1 byla informativního charakteru.

Stupně znalosti byly stanoveny následovně⁹⁷:

Vysoké znalosti – znalosti (informovanost) žáků za danou skupinu otázek, nebo správné odpovědi studentů na danou skupinu otázek, budou činit 75,1-100 %.

Vyšší znalosti – znalosti (informovanost) žáků za danou skupinu otázek, nebo správné odpovědi studentů za danou skupinu otázek, budou činit 50,1-75 %.

Nižší znalosti – znalosti (informovanost) žáků za danou skupinu otázek, nebo správné odpovědi studentů na danou skupinu otázek, budou činit 25,1-50 %.

Nízké znalosti – znalosti (informovanost) žáků za danou skupinu otázek, nebo správné odpovědi studentů na danou skupinu otázek, budou činit 0,1-25 %.

Žádné znalosti – znalosti (informovanost) žáků za danou skupinu otázek, nebo správné odpovědi studentů na danou skupinu otázek, budou činit 0 %.

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V rámci provedeného výzkumu byl rozdán dotazník celkem 130 žákům, vyplněný dotazník odevzdalo 42 žáků (32,31 %).

Odpovědi na jednotlivé otázky jsou vyhodnoceny v následujícím textu. Grafické znázornění odpovědí je uvedeno v Příloze č. 3. Dotazníkové šetření bylo vyhodnoceno za pomoci programu Survio⁹⁸

1) Otázka č. 1 – „Kdo jste?“

- a) muž 18 mužů (42,9 %)
- b) žena 24 žen (57,1 %)

⁹⁶ BERAN, Tomáš. *Dopravní nehody: právní rádce pro každého řidiče, včetně návodu na poskytnutí první pomoci*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. Str. 119-139.

⁹⁷ Pět stupňů znalostí stanovil autor procentním poměrem.

⁹⁸ Vyhodnocené otázky jsou uloženy v programu Survio, dostupné z: <https://www.survio.com/>

2) Otázka č. 2 – „Jste držitelem/držitelkou řidičského oprávnění?“

- a) Ano 32 žáků (76,2 %)
- b) Ne 10 žáků (23,8 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Z odpovědí vyplynulo, že přibližně tři čtvrtiny žáků disponují řidičským oprávněním a mohou se aktivně účastnit silničního provozu.

3) Otázka č. 3 – „Byl/a jste někdy účastníkem dopravní nehody?“

- a) Ano 12 žáků (28,6 %)
- b) Ne 30 žáků (71,4 %).

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Z odpovědí vyplynulo, že víc jak čtvrtina oslovených žáků má osobní zkušenost s dopravní nehodou.

4) Otázka č. 4 – „V jakém postavení jste byl/a při dopravní nehodě?“

- a) Svědek 5 žáků (41,7 %)
- b) Řidič, který nehodu zavinil 3 žáci (25 %)
- c) Poškozený 4 žáci (33,3 %)

Z odpovědí vyplynulo, že 12 žáků má zkušenost s dopravní nehodou, buď jako řidič, který nehodu zavinil, nebo jako svědek či poškozený.

5) Otázka č. 5 – „Poskytoval/a jste při dopravní nehodě pomoc?“

- a) Ano 4 žáci (26,7 %)
- b) Ne 11 žáků (73,3 %)

Na otázku odpovědělo 15 žáků. Z odpovědí vyplynulo, že přibližně čtvrtina žáků poskytovala pomoc při dopravní nehodě.

6) Otázka č. 6 – „V jakém rozsahu jste poskytoval/a pomoc při dopravní nehodě?“

- a) Přímé poskytnutí první pomoci, ošetřování zraněných osob 2 žáci (33,3 %)
- b) Přivoláním Zdravotnické záchranné služby 2 žáci (33,3 %)
- c) Jinak 2 žáci (33,3 %)
  - Nehoda nebyla tak závažná, nebyla potřeba první pomoc.
  - Při dopravní nehodě vznikla pouze škoda na vozidle.

Na otázku odpovědělo 6 žáků, kteří v konkrétním rozsahu poskytovali pomoc při dopravní nehodě.

7) **Otázka č. 7 – „Víte, že neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě, je v trestním zákoníku kvalifikováno jako trestný čin?“**

- a) Ano 39 žáků (100 %)
- b) Ne 0 žáků (0 %)

Na otázku odpovědělo 39 žáků, kteří věděli, že neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě je kvalifikováno jako trestný čin.

8) **Otázka č. 8 – „Kde jste se *POPRVÉ* dozvěděl/a o tom, že neposkytnutí pomoci řidičem při dopravní nehodě je trestným činem?“**

- a) Škola 32 žáků (78,0 %)
- b) Autoškola 4 žáci (9,8 %).
- c) Média 2 žáci (4,9 %)
- d) Jinak (TZ, doma, rodiče) 3 žáci (7,3 %)

Na otázku odpovědělo 41 žáků. Víc jak tři čtvrtiny žáků se poprvé o tom, že neposkytnutí pomoci řidičem je trestným činem, dozvěděly ve škole.

9) **Otázka č. 9 – „Považujete informace, které jste získaly ve škole nebo autoškole za dostačující?“**

- a) Ano 32 žáků (84,2 %)
- b) Ne 6 žáků (15,8 %).

Na otázku odpovědělo 38 žáků. Z odpovědí vyplynulo, že naprostá většina žáků považuje informace získané ve škole nebo autoškole za dostačující.

10) **Otázka č. 10 – „Zaregistroval/a jste nějakou osvětovou kampaň v médiích na téma neposkytnutí pomoci řidičem po dopravní nehodě?“**

- a) Ano 5 žáků (11,9 %)
- b) Ne 37 žáků (88,1 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Naprostá většina žáků nezaregistrovala v médiích osvětovou kampaň. Z výsledku je možné dovodit, že média se osvětové kampani v uvedené oblasti nevěnují, nebo žáci nesledují pořady, které osvětovou kampaň šíří.

11) **Otázka č. 11 – „Poskytoval/a jste někdy první pomoc?“**

- a) Ano 13 žáků (31,0 %)
- b) Ne 29 žáků (69,0 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Z odpovědí vyplynulo, že víc jak dvě třetiny žáků první pomoc neposkytovaly.

12) Otázka č. 12 – „Mezi stavy, které nejvíce ohrožují náš život patří:“

- a) Šok, bezvědomí, krvácení a interní stavy (CMP, cukrovka...) 2 žáci (4,8 %)
- b) Šok, bezvědomí, krvácení 0 žáků (0 %)
- c) Šok, bezvědomí, krvácení, zástava základních životních funkcí 40 žáků (95,2 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď c) zvolilo 95,2 % žáků.

13) Otázka č. 13 – „Kontrola vědomí se provádí?“

- a) Oslovením a následném proplesknutí osoby 1 žák (2,4 %)
- b) Oslovením, zatřesením a následném proplesknutí osoby 1 žák (2,4 %)
- c) Oslovením, zatřesením a bolestivým podnětem 40 žáků (95,2 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď c) zvolilo 95,2 % žáků.

14) Otázka č. 14 – „Postiženého v bezvědomí je možné uložit do stabilizované polohy:“

- a) Pokud nepravidelně dýchá 2 žáci (4,8 %)
- b) Pokud pravidelně dýchá 40 žáků (95,2 %)
- c) Pokud najdete jakýkoliv předmět, který mu můžeme dát pod hlavu 0 žáků (0 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď b) zvolilo 95,2 % žáků.

15) Otázka č. 15 – „Označte obvyklé příznaky bezvědomí:“

- a) Při hlubokém bezvědomí postižený vůbec nereaguje, nebo jen na silné bolestivé podněty. U lehkého bezvědomí se dá na chvíli probudit, reaguje na zvukové podněty. Poruchy dýchání, rozšířené zornice reagují na světlo. 14 žáků (33,3 %)
- b) Postižený je bezvládný, reaguje na slovní podněty a pokyny, které plní, často krvácí, obtížně dýchá – povrchně a mělce, popřípadě nedýchá vůbec. 0 žáků (0 %)

- c) Postižený nereaguje na oslovení ani na bolestivý podnět, je bez jakékoliv aktivní hybné aktivity, má sníženou teplotu, zúžené zornice, neudrží moč nebo stolicí. 28 žáků (66,7 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď a) zvolilo 33,3 % žáků.

16) Otázka č. 16 – „Neodkladná resuscitace musí být zahájena od zástavy oběhu nejpozději do:“

- a) 2 minut 16 žáků (38,1 %)
b) 5 minut 25 žáků (59,5 %)
c) 10 minut 1 žák (2,4 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď b) zvolilo 59,5 % žáků.

17) Otázka č. 17 – „Neodkladná resuscitace se zahajuje:“

- a) Úhodem pěsti na přední stranu hrudníku na místo hrudní kosti 0 žáků (0 %)
b) Prudkým stlačením dlaní levé ruky mezi II. až III. mezižebřím vpravo pod pravým prsním svalem 1 žák (2,4 %)
c) Otevřením dýchacích cest záklonem hlavy tahem za bradu a čelo, dvěma vdechy z plic do plic a zahájením nepřímé masáže srdce stlačováním frekvencí cca 100 za minutu, 5-6 cm do hloubky. Poměr stlačení a vdechů je 30 : 2 41 žáků (97,6 %)

Na otázku odpovědělo celkem 42 žáků. Správnou odpověď c) zvolilo 97,6 % žáků.

18) Na otázku č. 18 – „Místo provádění srdeční masáže se nachází?“

- a) Spojnice osy bradavek s osou hrudní kosti 39 žáků (92,9 %)
b) V oblasti mečovitého výběžku 3 žáci (7,1 %)
c) Na levé straně v oblasti klíční kosti 0 žáků (0 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď a) zvolilo 92,9 % žáků.

19) Otázka č. 19 – „Oživování organismu se ukončuje do:“

- a) Minimálně 10 minut od zástavy oběhu a dechu 0 žáků (0 %)
b) Minimálně 20 minut od zástavy oběhu a dechu 2 žáci (4,8 %)
c) Ukončit resuscitaci může jen lékař, nebo vyčerpání záchránců 40 žáků (95,2 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď c) zvolilo 95,2 % žáků.

20) Otázka č. 20 – „Nejčastější příznaky při poranění hrudníku:“

a) Kašel, bolest, dušnost, neklid, zrychlený dech	39 žáků (92,9 %)
b) Mdloba, pálení za hrudní kostí	1 žák (2,4 %)
c) Šok, namodralé zbarvení kůže a okolí	2 žáci (4,8 %)

Na otázku odpovědělo 42 žáků. Správnou odpověď a) zvolilo 92,9 % žáků.

4.3 Zhodnocení cíle výzkumu

V úvodním textu této části autor uvedl, že cílem provedeného výzkumu bylo zjistit u žáků čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS úroveň vědomostí o trestních následcích spojených s neposkytnutím první pomoci při dopravních nehodách a úroveň znalostí v oblasti poskytování první pomoci, případně navrhnout zařazení poskytování první pomoci do výuky na Středních školách TRIVIS nejen v prvním ročníku, ale i v následujících ročnících.

V podkapitole 4.1 byly stanoveny dvě hypotézy výzkumu.

Hypotéza č. 1

Žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají vysoké znalosti o problematice dopravních nehod a trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 150 a 151 TZ.

K potvrzení nebo vyvrácení první hypotézy směřovaly otázky č. 2 až 10. Z odpovědí vyplynulo, že převážná většina žáků má **řidičské oprávnění a aktivně se účastní silničního provozu (76,2 %)**. Více jak čtvrtina z nich má osobní zkušenost s dopravní nehodou (28,6 %), ve většině případů z pozice svědka (41,7 %). Někteří žáci však byli i v roli poškozeného, nebo pachatele dopravní nehody. **Informaci o trestném činu neposkytnutí první pomoci řidičem získali všichni žáci (100 %)**, a to především ve škole nebo v autoškole, případně z médií či jiných zdrojů. Získané informace hodnotili žáci jako dostačující (84,2 %). K informovanosti žáků přispěla i osvětová kampaň v médiích (11,9 %).

Na základě výše uvedeného dospěl autor k závěru, že žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají vyšší znalosti o problematice dopravních nehod a trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 150 a 151 TZ (většina má řidičské

oprávnění, všichni byli informováni o trestném činu § 151 TZ, praktickou zkušenost s dopravní nehodou měla přibližně čtvrtina žáků).

První hypotéza nebyla provedeným výzkumem potvrzena.

Hypotéza č. 2

Žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají nižší znalosti o způsobu poskytnutí první pomoci při autonehodě.

K potvrzení nebo vyvrácení druhé hypotézy směřovaly otázky č. 11 až 20.

Z odpovědí vyplynulo, že 31,0 % žáků z celkového počtu odpovídajících (42 žáků), poskytovalo první pomoc. Tento počet považují, s přihlédnutím k věku žáků, za vysoký. Téměř všichni žáci věděli, jak zahájit neodkladnou resuscitaci (97,5 %). Většina žáků (95,2 %) věděla, které stavy nejvíce ohrožují život, jak se provádí kontrola vědomí, kdy uložit postiženého do stabilizované polohy, nebo kdy se ožívování organismu ukončuje. Nejčastější příznaky poranění hrudníku nebo kde se nachází místo pro provádění srdeční masáže znalo 92,9 % žáků. Kdy se nejpozději zahajuje neodkladná restituce vědělo 59,5 % žáků. Obvyklé příznaky bezvědomí určilo pouze 33,3 % žáků.

Na základě uvedených výsledků dospěl autor k závěru, že žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají vysoké znalosti o způsobu poskytnutí první pomoci při dopravní nehodě.

Druhá hypotéza nebyla provedeným výzkumem potvrzena.

Cílem provedeného výzkumu bylo zjistit úroveň vědomostí o trestných následcích souvisejících s neposkytnutím pomoci a úroveň znalostí žáků v oblasti poskytování první pomoci při dopravních nehodách, případně navrhnout rozšíření výuky poskytování první pomoci na Středních školách TRIVIS.

Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že žáci čtvrtých ročníků Středních škol TRIVIS mají vyšší úroveň vědomostí, které se týkají trestného činu neposkytnutí pomoci v souvislosti s dopravními nehodami a disponují vysokými znalostmi z oblasti poskytování první pomoci při dopravních nehodách.

S ohledem na vysoké teoretické znalosti žáků v oblasti trestného činu neposkytnutí pomoci řidičem, které jsou podle jejich názoru dostačující, a vysoké znalosti v oblasti poskytování první pomoci, se autor domnívá, že rozsah výuky na Středních školách TRIVIS je dostatečně nastavený.

5 Trestný čin podle § 151 TZ – příklad z praxe

Na závěr této práce autor zařadil skutečný případ neposkytnutí pomoci řidičem podle § 151 TZ, který se stal 28. května 2017 nedaleko Nového Města na Moravě.

V této kapitole bude popsán průběh trestného činu na základě zaznamenané výpovědi poškozeného (oběť). Dále zde budou zmíněny způsoby vyšetřování trestného činu v rámci přípravného řízení, které bylo ukončeno obviněním pachatele. Poslední kapitola bude věnována průběhu soudního řízení s uvedením konečného odsuzujícího rozsudku.

Dokumentaci k tomuto případu pochází od poškozeného (oběti trestného činu).

Pro přehlednost celého trestního řízení autor níže vytvořil schéma zachycující jeho jednotlivá stádia.

Schéma č. 1 – Stádia trestního řízení

5.1 Průběh trestného činu

Dopravní nehoda se stala dne 28. 5. 2017 přibližně kolem 16.50 hodin na křižovatce II. a III. třídy u Nové Vsi nedaleko od Nového Města na Moravě. V tuto dobu řidič osobního automobilu přijíždějící ke křižovatce po vedlejší pozemní komunikaci, nedal přednost řidiči motocyklu, který jel po hlavní pozemní komunikaci z jeho levé strany. Řidič motocyklu (dále jen „poškozený“) se snažil zabránit střetu s osobním automobilem prudkým bržděním a vyhnutím, přičemž došlo k pádu motocyklu a střetu kola motocyklu s přední částí automobilu.¹⁰⁰

Poškozený popsal průběh dopravní nehody, tak jak je výše uvedeno. Dále uvedl, že po pádu z motocyklu dopadl na silnici a zastavil se asi po patnácti metrech o příkop na druhé krajnici vozovky. Po dopravní nehodě, když se podíval zpět, viděl osobní vozidlo značky Škoda Fabia zelené barvy, které stálo napříč jízdním pruhem, ve kterém se před tím na motocyklu pohyboval. Vozidlo tam stálo několik vteřin, poté se

⁹⁹ *Stadia trestního řízení* [online]. Praha: Státní zastupitelství [cit. 31.03.2021].

¹⁰⁰ *Usnesení podle § 160 odst. 1 TR, čj. KRPJ-57101-102/TC-2017-161471 ze dne 20.11.2017*, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

rychle rozjelo směrem na Radešínskou Svratku. Následně na místě dopravní nehody zastavili motocyklisté a řidiči dalších osobních vozidel. Jeden z řidičů (dále jen „svědek A“), který přijel ze směru od Radešínské Svratky, předal poškozenému záznam z palubní kamery.¹⁰¹

Poškozený na místě střetu našel dvě plastové mřížky a plastový střep šedé barvy, které společně se záznamem z palubní kamery předal přivolanému policejnímu orgánu.¹⁰²

Podle lékařské zprávy utrpěl poškozený při pádu zlomeninu 2. až 7. žebra vlevo, zlomeninu zevního kotníku levé dolní končetiny, zhmožděninu ramene a zad pod levou lopatkou a mnohačetné oděrky a další poranění, která si vyžádala lékařské ošetření a hospitalizaci v nemocnici v Novém Městě na Moravě a několika měsíční pracovní neschopnost.¹⁰³

5.2 Přípravné řízení

Policie ČR zaslala poškozenému *Potvrzení o účasti na dopravní nehodě* dne 31. 5. 2017, ve kterém ho vyrozuměla o šetření dopravní nehody dopravním inspektorátem ve Žďáru nad Sázavou, s tím, že druhý řidič, který měl účast na dopravní nehodě, nebyl ke dni 31. 5. 2017 zjištěn.¹⁰⁴

V rámci prověřování se podařilo kriminalistům podezřelého ztotožnit a na základě skutečností zjištěných prověřováním mohla Policie ČR dne 20. 11. 2017 vydat usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu, kdy podezřelého obvinila ze spáchání přečinů

- Těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 TZ
- Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 TZ.¹⁰⁵

Policejní orgán v usnesení vycházel z následujících skutečností:

Obviněný byl vyhledán na základě výpovědi poškozeného, který označil typ osobního vozidla, jeho barvu a zapamatoval si část registrační značky. Dále byl analyzován záznam z palubní kamery svědka A, na kterém bylo zachyceno odjíždějící

---

¹⁰¹ Usnesení podle § 160 odst. 1 TR, čj. KRPJ-57101-102/TČ-2017-161471, ze dne 20.11.2017, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou..

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ *Potvrzení o účasti na dopravní nehodě, evidenční číslo KRPJ-247-8/DNZR-2017-BUR ze dne 31.5.2017*, vydané Dopravním inspektorátem Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

¹⁰⁵ Usnesení podle § 160 odst. 1 TR, čj. KRPJ-57101-102/TČ-2017-161471 ze dne 20.11.2017, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

osobní vozidlo obviněného krátce po autonehodě. Ze záznamu bylo možné určit většinu údajů z registrační značky osobního vozidla a poté dohledat majitele. Patrná byla i nálepka na dveřích automobilu.¹⁰⁶

Trestná činnost obviněného byla rovněž dokumentována výpovědí jeho známého (dále jen svědek „B“) a podnikatele, v jehož provozovně byl automobil přelakován (dále jen svědek „C“).

Svědék B uvedl, že ho obviněný navštívil dne 28. 5. 2017 mezi 16.-18. hodinou ve svém autě Škoda Fabia zelené barvy a nálepkou na dveřích. Dne 29. 5. 2017 pomáhal obviněnému s demontáží automobilu před lakováním. Na autě chyběly všechny mřížky a přední světla do mlhy. Zmíněnou nálepkou ze dveří sám toho dne odlepil. Svědek B pro obviněného objednal nové plastové mřížky do předního nárazníku.¹⁰⁷

Svědék C vypověděl, že obviněný automobil přistavil k přelakování dne 6. nebo 7. 6. 2017, vlastní přelakování proběhlo dne 9. 6. 2017. Dále uvedl, že na dveřích automobilu bývala nálepka, po které v den přistavení automobilu zůstal obrys.¹⁰⁸

Obviněný ve svých výpovědích před zahájením trestního stíhání popřel, že by byl dne 28. 5. 2017 účastníkem jakékoliv nehody u Nové Vsi. Současně vyloučil, že by s jeho vozem jel někdo jiný. Uvedl, že se v době mezi 16. – 18. hodinou pohyboval mezi obcemi Rovné, Rozsochy a Kundratice (v jiném směru od místa dopravní nehody). Dále vypověděl, že z vozidla demontoval nefunkční mlhovky a zašle plastové mřížky z předního nárazníku, které vyhodil do popelnice. Svoji původní výpověď však v návaznosti na výpověď svědka B změnil a uvedl, že se v době mezi 16.-18. nepohyboval v oblasti obcí Rovné a Rozsochy, ale navštívil svědka B¹⁰⁹. Policejní orgán zjistil, na základě vyhodnocení výpisů lokalizačních údajů poskytnutých telefonním operátorem obviněného, pohyb obviněného v oblasti dopravní nehody. Tento rozpor obviněný nedokázal vysvětlit, ale pak připustil, že si asi jel pro cigarety. Telefon mu nikdo neodcizil ani si ho od něj nepůjčil.¹¹⁰

Policejní orgán porovnal úlomky laku nalezené v místě bydliště obviněného s úlomky laku zjištěnými na motocyklu poškozeného, jež barvou odpovídaly barvě vozidla. Trestná činnost obviněného byla dále dokumentována protokolem o nehodě

---

¹⁰⁶ Usnesení podle § 160 odst. 1 TŘ, čj. KRPJ-57101-102/TČ-2017-161471, ze dne 20.11.2017, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ U soudu se pachatel vrátil k původní výpovědi a popřel, že by svědka B dne 28. 5. 2017 navštívil.

¹¹⁰ Usnesení podle § 160 odst. 1 TŘ, čj. KRPJ-57101-102/TČ-2017-161471 ze dne 20.11.2017, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

s plánkem a fotodokumentací. Řešeny byly také např. povětrnostní podmínky a rozhledové poměry.¹¹¹ Vyšetřování bylo ukončeno vznesením obžaloby dne 11.5.2018.

5.3 Obžaloba

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Žďáru nad Sázavou podal dne 11. 5. 2018 Okresnímu soudu Žďár nad Sázavou obžalobu.

V obžalobě se uvádí, že provedeným vyšetřováním bylo zjištěno, že obviněný porušil důležitou povinnost, když se v rozporu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. b) a § 22 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), plně nevěnoval řízení vozidla a nedal přednost v jízdě motocyklu příjíždějícímu po hlavní silnici zleva. V důsledku toho došlo k zavinění dopravní nehody a v přímé příčinné souvislosti ke zranění poškozeného, které je nutno s ohledem na delší dobu trvající poruchy zdraví považovat za těžkou újmu na zdraví ve smyslu ustanovení § 122 odst. 2 písm. i) TZ. Obviněný měl a mohl vědět, že může tímto způsobem porušit nebo ohrozit zájem chráněný TZ a ve vztahu ke způsobeným následkům v podobě zranění poškozeného, tak jednal přinejmenším ve vědomé nedbalosti ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a) TZ. Dále pak obviněný v přímém úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. a) TZ za uvedených okolností po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytl poškozenému potřebnou první pomoc, přestože tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného a z místa dopravní nehody ujel. *„Tímto svým společensky škodlivým jednáním naplnil pachatel ve všech zákonem požadovaných znacích skutkovou podstatu přečinu těžké ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 a odst. 2 TZ a přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 TZ.“*^{112 113}

V rámci přípravného řízení a vyšetřování trestného činu si policejní orgán rovněž vyžádal znalecký posudek z oboru doprava (odvětví doprava), ve kterém bylo uvedeno, že příčinou dopravní nehody byla technika jízdy řidiče osobního vozidla, který patrně neregistroval motocykl a zahájil manévr rozjezdu a odbočení způsobem, kdy řidič motocyklu nemohl zastavit před místem střetu. U všech zkoumaných prvků

¹¹¹ Usnesení podle § 160 odst. 1 TŘ, čj. KRPJ-57101-102/TČ-2017-161471, ze dne 20.11.2017, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

¹¹² Obžaloba podle § 176 odst. 1 TŘ, číslo 2T72/2018, ze dne 11.5.2018, vydaná Okresním státním zastupitelstvím ve Žďáru nad Sázavou.

¹¹³ Tamtéž.

(mřížky, plastové úlomky, lak) bylo zjištěno, že mohou pocházet z prověřovaného vozidla. Ani v jednom případě nenastala pochybnost, že by pocházely z jiného typu vozidla.¹¹⁴

Ve vyjádření soudní znalkyně z oboru zdravotnictví (odvětví soudní lékařství), bylo uvedeno, že u poškozeného došlo po dobu přesahující 6 měsíců k poruše zdraví s většími potížemi a citelným omezením v obvyklém způsobu života.¹¹⁵

Obviněný opět popřel, že by se v okolí Nové Vsi pohyboval dne 28. 5. 2017. Nedokázal vysvětlit, proč bylo jeho telefonní číslo zachyceno nedaleko místa nehody, a současně popřel, že by osobní vozidlo na videozáznamu bylo jeho.¹¹⁶

5.4 Odsouzení trestného činu

Soudní řízení probíhalo podle spisové dokumentace ve třech fázích.

Soud využil možnosti § 314e odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, kde je uvedeno: „*Samosoudce může bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz, jestliže skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, a to i ve zjednodušeném řízení konaném po zkráceném přípravném řízení.*“¹¹⁷

Trestní příkaz byl vydán dne 31. 5. 2018. Obviněný v něm byl uznán vinným z přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, odst. 2 TZ a přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 TZ a odsouzen

- „*podle §151 TZ za použití ustanovení § 314e odst. 2 a § 43 odst. 1 TZ k úhrnnému odnětí svobody v trvání 1 roku.*
- *Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 TZ se obviněnému výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu 3 roků.*
- *Podle § 73 odst. 1, 3 TZ se obviněnému ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na 3 roky.*

---

¹¹⁴ *Obžaloba podle § 176 odst. 1 TR, číslo 2T72/2018, ze dne 11.5.2018, vydaná Okresním státním zastupitelstvím ve Žďáru nad Sázavou.*

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ § 314e odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb.

- Podle § 70 odst. 2 písm. a) TZ se obviněnému ukládá trest propadnutí věci, a to 1. osobní automobil zn. Škoda Fabia a 2. 4 ks hliníkových disků, které podle § 70 odst. 6 TZ připadají státu¹¹⁸.

Proti Trestnímu příkazu podal obviněný odpor, proto bylo ve věci nařízeno hlavní líčení.

Hlavní líčení proběhlo ve dnech 8. 7. 2018 a 26. 7. 2018. Soud na základě dokazování došel k závěru, že je obžalovaný vinen ve všech bodech obžaloby.

Při ukládání trestu soud zvážil polehčující okolnosti podle § 41 písm. c) TZ a přihlédl k tomu, že obžalovaný vedl řádný život, a přitěžující okolnosti dle § 42 písm. n) TZ a přihlédl k tomu, že spáchal více trestných činů. Soud vzal dále v úvahu, že způsobení dopravní nehody je frekventovaným trestným činem, avšak pokud jde o neposkytnutí pomoci účastníku dopravní nehody, jde o málo frekventovaný trestný čin se zřejmou tendencí, byť s ohledem na množství dopravních nehod a jejich pachatele frekvence nenarůstá. Soud uložil obžalovanému trest odnětí svobody na 15 měsíců se stanovením delší zkušební doby na 3 roky, trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorového vozidla rovněž na 3 roky. Za hrubé nerespektování důležité povinnosti řidiče byl obžalovaný odsouzen k propadnutí osobního automobilu Škoda Fabia a čtyř kompletních kol od tohoto automobilu. Dále soud rozhodl o náhradě škody poškozenému a Všeobecné zdravotní pojišťovně.¹¹⁹

Tabulka 17 - Komparace trestů

Potrestání	Trestní příkaz	Hlavní líčení
Trest odnětí svobody	1 rok	15 měsíců
Podmíněné odložení trestu na zkušební dobu	3 roky	3 roky
Trest zákazu činnosti	3 roky	3 roky
Trest propadnutí věci	automobil + 4 ks hliníkových disků	automobil + 4 ks kompletních kol

Obžalovaný svoji vinu na dopravní nehodě popřel a dne 30. 8. 2017 podal proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 26. 7. 2018 odvolání, které směřoval do výroku o vině i trestu.¹²⁰

¹¹⁸Trestní příkaz podle § 314e odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, čj. 2T 72/2018-296, ze dne 31.05.2018, vydaný Okresním soudem ve Žďáru nad Sázavou.

¹¹⁹Rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 26. 7. 2018, sp. zn. 2T 72/2018, čj. 2T 72/2018-341.

¹²⁰Odvolání proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 26.7.2018, čj. 2T 72/2018-341, ze dne 30.8.2018, podané pachatelem.

Krajský odvolací soud projednal ve veřejném zasedání konaném dne 31. 10. 2018 odvolání obžalovaného a rozhodl, že se odvolání podle § 256 TZ, zamítá, neboť neshledal v postupu a rozhodnutí soudu I. stupně žádných podstatných pochybení, jež by byla učiněna v neprospěch obžalovaného (ba spíše naopak). Z tohoto důvodu považoval odvolání za nedůvodné.¹²¹

V odůvodnění usnesení odvolací soud nicméně naznal, že soud I. stupně postupoval při ukládání trestu nesprávně, když výkon trestu podmíněně odložil na zkušební dobu, neboť pro tento postup nebyly splněny zákonné podmínky. V daném případě měl soud při ukládání trestu přihlídnout k absenci sebereflexe ze strany obžalovaného, který spáchání trestného činu popřel. To byla dle odvolacího soudu skutečnost, která s ohledem na charakter spáchané trestné činnosti vylučuje uložení ryze výchovného trestu. Uložený trest podle odvolacího soudu neodpovídal povaze a závažnosti spáchaných trestných činů. Zároveň bylo zřejmé, že si obžalovaný dostatečně neuvědomuje, že pouze duchapřítomností poškozeného a jeho včasné reakci nakonec nedošlo k daleko závažnějšímu následku. Dále soud prvního stupně přehlédl skutečnost, že se obžalovaný dopustil i závažného porušení ustanovení § 4 písm. a), c), § 5 odst. 1 písm. b) a zejména pak § 22 odst. 1 písm. a) a § 47 odst. 4 písm. a), b), c) zákona o silničním provozu, kdy při jízdě nerespektoval dopravní značení a nedal motoristovi jedoucímu na hlavní silnici přednost v jízdě, čímž způsobil motocyklistovi zranění, přičemž poté, co s vozidlem po dopravní nehodě zastavil, se následně rozjel a z místa nehody ujel, aniž by nehodu ohlásil dopravnímu orgánu a zejména setrval namísto nehody. Tyto skutečnosti měly vést nalézací soud I. stupně k uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, neboť trest podmíněný nelze považovat za výchovný. Podle názoru odvolacího soudu nebyla soudem nalézacím plně respektována ustanovení § 37 odst. 2 a § 38 TZ. Vzhledem k tomu, že se státní zástupce proti rozsudku neodvolal a nepožadoval pro obžalovaného nepodmíněný trest, nemohl odvolací soud uložený podmíněný trest změnit. Ostatní výroky soudu I. stupně shledal odvolací soud jako přiměřené.¹²²

Odsouzený by poučen o možnosti podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, které nevyužil.

---

¹²¹ Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31.10.2018, sp. zn. 5 To 308/2018-371.

¹²² Tamtéž.

Shrnutí

Na závěr této práce byl záměrně zařazen skutečný a zadokumentovaný trestný čin podle § 151 TZ, který doplňuje první a druhou část této práce. Na případu je prakticky popsán proces trestního řízení ve svých jednotlivých fázích, tj. od zahájení vyšetřování až po konečné rozhodnutí odvolacího soudu.

Za poučnou je možné považovat fázi vyšetřování trestného činu včetně provedených důkazů, díky kterým se podařilo objasnit nehodu či vyhledat a usvědčit pachatele. Na tomto místě je vhodné vyzvednout důslednost a profesionalitu vyšetřujících policistů.

Neméně zajímavá je i rozhodovací praxe soudu. Z tohoto případu je patrné, jak rozdílně může na pachatele nahlížet soud I. stupně a soud odvolací. A jak může zabránit spravedlivému potrestání pachatele nečinnost státního zástupce.

V neposlední řadě uvedený případ vypovídá mnohé o osobnosti pachatelů, kteří se dopouštějí trestného činu neposkytnutí pomoci. Autor je přesvědčen, že v tomto konkrétním případě se jednalo o bezcitnou a chladnokrevně kalkulující osobu bez jakékoliv sebereflexe, která pod tíhou všech přímých i nepřímých důkazů nepřiznala svoji vinu, nezajímala se o zdravotní stav poškozeného a nepovažovala za slušné se mu za způsobená těžká zranění alespoň omluvit. Proto je možné se plně ztotožnit s názorem odvolacího soudu, který konstatoval, že nepodmíněný trest by byl v tomto případě pro odsouzeného adekvátní.

Uvedený případ je mementem všech obětí zmíněného trestného činu, kterým se v několika vteřinách změnil celý život. Tito lidé musí zpravidla podstoupit léčbu, která je ne vždy dokáže vrátit do normálního života, být nápomocni vyšetřování, domáhat se všech oprávněných náhrad, a především jsou povinni dostavit se k soudu jako svědci, kde se „*tváří v tvář*“ setkávají s pachatelem. Kromě fyzické újmy jsou tak vystaveni i vysoké psychické zátěži. Pokud navíc soud uloží pachateli mírný trest za způsobenou újmu a bezprecedentní chování, zůstává v nich často i pocit nespravedlnosti v důsledku nedostatečné ochrany obětí státem.

Závěr

V bakalářské práci si autor kladl za cíl zabývat se právními aspekty trestného činu neposkytnutí pomoci a zaměřit se především na případy neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě, a poukázat na tragické následky s tímto trestným činem spojené.

Cílem praktické části bylo provedení kvantitativního výzkumu, jehož smyslem bylo zjistit úroveň znalostí žáků Středních škol TRIVIS v oblasti dopravních nehod, v návaznosti na trestný čin neposkytnutí pomoci nebo zjištění jejich znalostí souvisejících s poskytováním první pomoci při dopravní nehodě.

Bakalářská práce se člení do pěti kapitol, ve kterých byla problematika trestného činu neposkytnutí pomoci zpracována teoreticky i prakticky.

V první kapitole se autor zaměřil na historický vývoj trestného činu neposkytnutí pomoci a pro přehlednost provedl komparativní analýzu skutkové podstaty tohoto trestného činu. V této části rovněž objasnil terminologii, vztahující se ke zpracovávanému tématu a vymezil právní rámec trestného činu neposkytnutí pomoci. Dále provedl rozbor skutkové podstaty předmětného trestného činu. Závěr první kapitoly doplnil o podkapitulu „Trestní sankce“, ve které stručně popsal druhy trestů, ukládané za trestný čin neposkytnutí pomoci.

Ve druhé kapitole se autor zabýval tím, jak je upravena skutková podstata trestného činu neposkytnutí pomoci ve Spolkové republice Německo, v Rakouské republice a Slovenské republice. V rámci této kapitoly byla provedena komparace zahraničních právních úprav trestného činu neposkytnutí pomoci s úpravou v České republice.

Ve třetí kapitole bakalářské práce byl na základě oficiálních statistik Policie ČR, Ministerstva vnitra a Ministerstva dopravy zpracován rozbor nehodovosti se vztahem k nehodám, od nichž řidič ujel a neposkytl zraněným osobám pomoc. Tyto údaje byly doplněny informacemi o příčinách neposkytnutí pomoci a o počtech objasněných případech a odsouzených pachatelů.

Čtvrtá kapitola byla věnována kvantitativnímu výzkumu formou dotazníkového šetření, který byl proveden mezi žáky Středních škol TRIVIS. Cílem výzkumu bylo zjistit úroveň vědomostí žáků o trestních následcích souvisejících s neposkytnutím pomoci a úroveň jejich znalostí v oblasti poskytování první pomoci při dopravních nehodách. Z uvedeného výzkumu vyplynulo, že oslovení žáci disponují vyššími

znalostmi v oblasti trestného činu neposkytnutí pomoci a dále že žáci disponují vysokými znalostmi v oblasti poskytování první pomoci. Na základě výsledků výzkumu lze konstatovat, že na Středních školách TRIVIS je dostatečně nastavená výuka ve zkoumané oblasti a není zapotřebí její rozšíření.

Pátá kapitola prakticky navazuje na první a třetí kapitolu bakalářské práce. Na základě spisové dokumentace vztahující se k dopravní nehodě, při které řidič neposkytl pomoc, autor chronologicky zpracoval stádia trestního řízení, od přípravného řízení až po konečné rozhodnutí ve věci, tj. rozsudek odvolacího soudu.

Cílem bakalářské práce bylo zpracovat problematiku trestného činu neposkytnutí pomoci v jeho širších souvislostech a poukázat na tragické následky, které jsou s tímto trestným činem spojené. Stanovené cíle se podařilo splnit.

Na závěr autor vyslovuje přání, aby tato bakalářská práce přispěla k navýšení počtu zodpovědných řidičů, kteří si uvědomí, že záchrana života je absolutní prioritou a v případě účasti na dopravní nehodě poskytnou zraněným osobám účinnou pomoc, čímž zabrání zbytečným ztrátám na životech.

Seznam použité literatury

Monografie

BERAN, Tomáš. Dopravní nehody: právní rádce pro každého řidiče, včetně návodu na poskytnutí první pomoci. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 171 s. ISBN 978-80-251-1719-0.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014. 976 s. ISBN 978-80-7502-044-4.

Reichel, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 1050 s. ISBN 978-80-7552-358-7.

VEČEŘA, Miloš a kol. *Základy teorie práva, multimediální učební text*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 96 s. ISBN 978-80-210-4683-2.

Listinné dokumenty

Obžaloba podle § 176 odst. 1 TŘ, číslo 2T72/2018, ze dne 11.5.2018, vydaná Okresním státním zastupitelstvím ve Žďáru nad Sázavou.

Odvolání proti rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 26.7.2018, čj. 2T 72/2018-341, ze dne 30.8.2018, podané pachatelem.

Potvrzení o účasti na dopravní nehodě, evidenční číslo KRPJ-247-8/DNZR-2017-BUR, ze dne 31.5.2017, vydané Dopravním inspektorátem Policií ČR ve Žďáru nad Sázavou.

Usnesení podle § 160 odst. 1 TŘ, čj. KRPJ-57101-102/TČ-2017-161471 ze dne 20.11.2017, vydané Oddělením obecné kriminalistiky Policie ČR ve Žďáru nad Sázavou.

Judikatura

Rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 26. 7. 2018, sp. zn. 2T 72/2018, čj. 2T 72/2018-341.

Trestní příkaz podle § 314e odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, čj. 2T 72/2018-296, ze dne 31.05.2018, vydané Okresním soudem ve Žďáru nad Sázavou.

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31.10.2018, sp. zn. 5 To 308/2018-371.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2015, sp. zn. 6 Tdo 903/2016 [cit. 03.03.2021]. Dostupné z:

[https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/\\$\\$WebSearch1?SearchView&Query=%5Bspzn1%5D%20%3D%206%20AND%20%5Bspzn2%5D%3D%20do%20AND%20%5Bspzn3%5D%3D903%20AND%20%5Bspzn4%5D%3D2016&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1](https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/$$WebSearch1?SearchView&Query=%5Bspzn1%5D%20%3D%206%20AND%20%5Bspzn2%5D%3D%20do%20AND%20%5Bspzn3%5D%3D903%20AND%20%5Bspzn4%5D%3D2016&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1)

Elektronické zdroje

BOCÁN, Jozef. *Ujiždění od dopravních nehod* [online]. Praha., Policie České republiky, publikováno 5.8.2014 [cit. 03.03.2021]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/ujizdeni-od-dopravnich-nehod.aspx>

Odsouzené fyzické osoby za vybrané trestné činy (29-4): soudnictví, kriminalita, nehody. *Statistická ročenka České republiky – 2019* [online]. Praha: Český statistický úřad, publikováno 25.11.2019 [cit. 13.03.2021]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/29-soudnictvi-kriminalita-nehody-brtq4tezbp>

Přehled o pravomocně vyřízených fyzických osobách podle paragrafů odsouzených + vyřízených jinak) – paragrafy dle trestního zákoníku

(zákon č. 40/2009 Sb.): statistika a výkaznictví. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, publikováno 25.2.2019 [cit. 13.03.2021]. Dostupné z:

<https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>

Stadia trestního řízení [online]. Praha: Státní zastupitelství [cit. 31.03.2021]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/vice-o-sz/vse-podstatne-o-trestnim-rizeni/stadia-trestniho-rizeni/>

Statistika nehodovosti [online]. Praha: Policie ČR, © 2020 [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx>

Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele ve formě komentovaných grafů [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 17.8.2018

[cit. 03.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ibesip.cz/getattachment/c4f69315-cc57-44d6-861a-2c8976d24957/out.html>

Ujetí viníka z místa nehody: základní statistické ukazatele [online]. Praha: BESIP Ministerstvo dopravy ČR, publikováno 11.2.2019 [cit. 03.03.2021]. Dostupné z: <https://www.cdv.cz/file/tz-vinici-ujeli-v-noci-od-kazdeho-10-usmrceneho-chodce-00/>

Právní předpisy

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15.01.2021].

Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15.01.2021].

Zákon č. 117/185 ř.z., trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15.01.2021].

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15.01.2021].

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 04.02.2021].

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15.02.2021].

Zahraniční zdroje

Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 3. März 2020 (BGBl. I S. 431) geändert worden ist.

Bundesgesetz vom 23. Jänner 1974 über die mit gerichtlicher Strafe bedrohten Handlungen (Strafgesetzbuch – StGB)

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, aktuálne znění [online]. *Zákony pre ľudí.sk* [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1 - První skutková podstata
- Tabulka č. 2 - Druhá skutková podstata
- Tabulka č. 3 - Třetí skutková podstata
- Tabulka č. 4 – Znaky skutkových podstat § 150 a § 151 TZ
- Tabulka č. 5 – Tresty za neposkytnutí pomoci
- Tabulka č. 6 – Skutková podstata podle TZN
- Tabulka č. 7 – Komparace vybraných kritérií TZN a TZ
- Tabulka č. 8 – Skutková podstata podle TZR
- Tabulka č. 9 - Komparace vybraných kritérií TZR a TZ
- Tabulka č. 10 – Skutková podstata podle TZS
- Tabulka č. 11 - Komparace vybraných kritérií TZS a TZ
- Tabulka č. 12 - Dopravní nehody v roce 2007 až 2020
- Tabulka č. 13 - Příčiny dopravních nehod – ujetí viníka od nehody (rok 2017)
- Tabulka č. 14 - Příčiny dopravních nehod – ujetí viníka od nehody (rok 2018)
- Tabulka č. 15 - Kategorie usmrcených osob (rok 2018)
- Tabulka č. 16 – Detailní přehled o kategorii usmrcených osob (rok 2018)
- Tabulka č. 17 - Komparace trestů

Použité nástroje

Vyhodnocení dotazníkového šetření. Survio – nástroj pro měření zákaznické spokojenosti, marketingový průzkum, hodnocení zaměstnanců a jiné online dotazníky / ankety. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>

Seznam schémat

- Schéma č. 1 – Stádia trestního řízení

Seznam příloh

- Příloha č. 1 - Citace ze Zákon č. 117/185 ř. z., trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích
- Příloha č. 2 – Dotazník
- Příloha č. 3 – Vyhodnocení dotazníkového šetření

Příloha č. 1

Citace ze **Zákon č. 117/1852 ř.z., trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích.**

Účinností zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon, byl zrušen dne 1. srpna 1950 **zákon č. 117/1852 ř.z., trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích,** z roku 1852. Tento zákon z dob Rakousko-Uherské monarchie podrobně nerozlišoval jednotlivé trestné činy proti životu a zdraví, tak jak je tomu v současnosti. Jejich úprava byla řešena spíše obecně, jak patrně z níže uvedeného textu.

„§ 431

Jednání a opominutí proti bezpečnosti těla vůbec

Přestupky, jimiž porušena býti může bezpečnost těla, nedají se vůbec všechny vypočítati. Proto má jednání a opominutí všeliké v § § 335 až 337 uvedené i tehdá, když by jím žádná škoda skutečná nebyla způsobena, potrestáno býti jako přestupek pokutou peněžitou od 250 až do 25 000 tisíc korun nebo vězením ode tří dnů až do tří měsíců.

§ 337

Předpisy o usmrcení nebo těžkém poškození na těle z provinění za okolností zvláště nebezpečných

Dopustí-li se kdo nějakého činu nebo opominutí, jež se podle § 335 za provinění přičítati má, vzhledem k věcem v § § 85 lit. c), 87 a 89 jmenovaným, nebo v dotčených tam okolnostech zvláště nebezpečných, odsouzen budiž proto jako pro přečin k tuhému vězení od šesti měsíců až do dvou roků i tehdá, když z toho nastalo toliko těžké poškození na těle; bylo-li tím však způsobeno usmrcení, k tuhému vězení až do tří let.“¹²³

---

¹²³ Zákon č. 117/185 ř.z., trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15.01.2020].

DOTAZNÍK

Pokyny k vyplnění dotazníku:

Správné odpovědi označte podtržením textu, v případě slovní odpovědi pište text místo vytečkovaného pole.

1. Kdo jste?

- a) muž
- b) žen

2. Jste držitelem/držitelkou řidičského oprávnění?

- a) Ano
- b) Ne

3) Byl/a jste někdy účastníkem dopravní nehody?

- a) Ano
- b) Ne

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 3 byla „ANO“ zodpovězte otázku číslo 4, pokud jste odpověděl/a „NE“ pokračujte otázkou číslo 7)

4) V jakém postavení jste byl/a při dopravní nehodě?

- a) Svědek
- b) Řidič, který zavinil dopravní nehodu
- c) Poškozený

5) Poskytoval/a jste při dopravní nehodě pomoc?

- a) Ano
- b) Ne

6) V jakém rozsahu jste poskytoval/a pomoc při dopravní nehodě?

- a) Přímé poskytnutí první pomoci, ošetřování zraněných osob
- b) Přivoláním Zdravotnické záchranné služby
- c) Jinak .....

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 6 byla „Jinak“, uveďte jak)

7) Víte, že neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě, je v trestním zákoníku kvalifikováno jako trestný čin?

- a) Ano
- b) Ne

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 7 byla „ANO“ odpovězte na otázku číslo 8, pokud jste odpověděl/a „NE“ pokračujte otázkou číslo 10)

8) Kde jste se POPRVÉ dozvěděl/a o tom, že neposkytnutí pomoci řidičem při dopravní nehodě je trestným činem?

- a) Škola
- b) Autoškola
- c) Media
- d) Jinak .....

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 8 byla a) nebo b) zodpovězte otázku číslo 9, pokud Vaše odpověď na otázku číslo 8 byla „Jinak“, uveďte zdroj informace)

9) Považujete informace, které jste získali ve škole nebo v autošcole za dostačující?

- a) Ano
- b) Ne

10) Zaregistroval/a jste nějakou osvětovou kampaň v médiích na téma neposkytnutí pomoci řidičem po dopravní nehodě?

- a) Ano
- b) Ne

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 10 byla „ANO“ uveďte níže, o jakou kampaň se jednalo a kde byla vedena) .....

11) Poskytoval/a jste někdy první pomoc?

- a) Ano
- b) Ne

12) Mezi stavy, které nejvíce ohrožují náš život patří:

- a) Šok, bezvědomí, krvácení a interní stavy (CMP, cukrovka...)
- b) Šok, bezvědomí, krvácení
- c) Šok, bezvědomí, krvácení, zástava základních životních funkcí

13) Kontrola vědomí se provádí:

- a) Oslovením a následným proplesknutí osoby
- b) Oslovením, zatřesením a následným proplesknutí osoby
- c) Oslovením, zatřesením a bolestivým podmětem

14) Postiženého v bezvědomí je možné uložit do stabilizované polohy:

- a) Pokud nepravidelně dýchá.
- b) Pokud pravidelně dýchá.
- c) Pokud najdete jakýkoliv předmět, který mu můžeme dát pod hlavu.

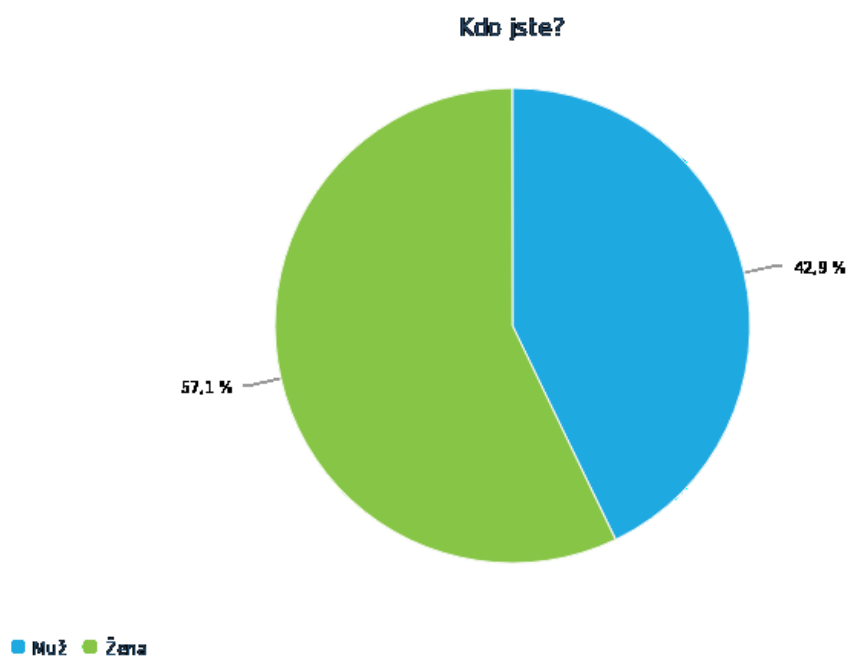
- 15) Označte obvyklé příznaky bezvědomí:**
- a) Při hlubokém bezvědomí postižený vůbec nereaguje, nebo jen na silně bolestivé podněty. U lehkého bezvědomí se dá na chvíli probudit, reaguje na zvukové podněty. Poruchy dýchání, rozšířené zornice, reagující na světlo.
  - b) Postižený je bezvládný, reaguje na slovní podněty a pokyny, které plní, často krvácí, obtížně dýchá – povrchně a mělce, popřípadě nedýchá vůbec.
  - c) Postižený nereaguje na oslovení ani na bolestivý podnět, je bez jakékoliv aktivní hybné aktivity, má sníženou teplotu, zúžené zornice, neudrží moč nebo stolicí.
- 16) Neodkladná resuscitace musí být zahájena od zástavy oběhu nejpozději do:**
- a) 2 minut
  - b) 5 minut
  - c) 10 minut
- 17) Neodkladná resuscitace se zahajuje:**
- a) Úhodem pěsti na přední stranu hrudníku na místo hrudní kosti.
  - b) Prudkým stlačením dlaní levé ruky oblasti mezi II. až III. mezižebřím vpravo pod pravým prsním svalem.
  - c) Otevřením dýchacích cest záklonem hlavy tahem za bradu a čelo, dvěma vdechy z plic do plic a zahájením nepřímé masáže srdce stlačováním frekvencí cca 100 za minutu, 5-6 cm do hloubky. Poměr stlačení a vdechů je 30:2.
- 18) Místo provádění srdeční masáže se nachází?**
- a) Spojnice osy bradavek s osou hrudní kosti.
  - b) V oblasti mečovitého výběžku.
  - c) Na levé straně v oblasti klíční kosti.
- 19) Oživování organismu se ukončuje:**
- a) Minimálně 10 minut od zástavy oběhu a dechu.
  - b) Minimálně 20 minut od zástavy oběhu a dechu.
  - c) Ukončit resuscitaci může jen lékař, nebo vyčerpání záchránců.
- 20) Nejčastější příznaky při poranění hrudníku:**
- a) Kašel, bolest, dusnost, neklid, zrychlený dech.
  - b) Mdloba, pálení za hrudní kostí.
  - c) Šok, namodralé zbarvení kůže a okolí.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ¹²⁴

1. **Kdo jste?**

a) muž

b) žena

1. a) 18 42,9 %
b) 24 57,1 %

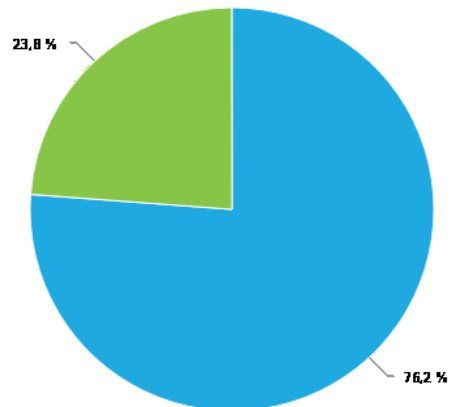
¹²⁴ Vytvořeno v programu Survio.

2. Jste držitelem/držitelkou řidičského oprávnění?

a) Ano

b) Ne

Jste držitelem/držitelkou řidičského oprávnění?

■ Ano ■ Ne

2. a) 32 76,2 %

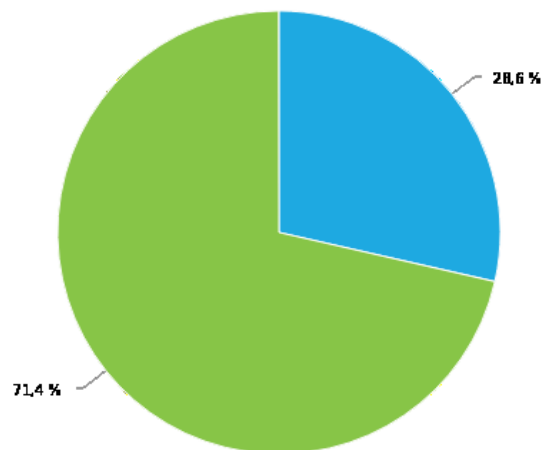
b) 10 23,8 %

3) Byl/a jste někdy účastníkem dopravní nehody?

a) Ano

b) Ne

Byl/a jste někdy účastníkem dopravní nehody?

■ Ano ■ Ne

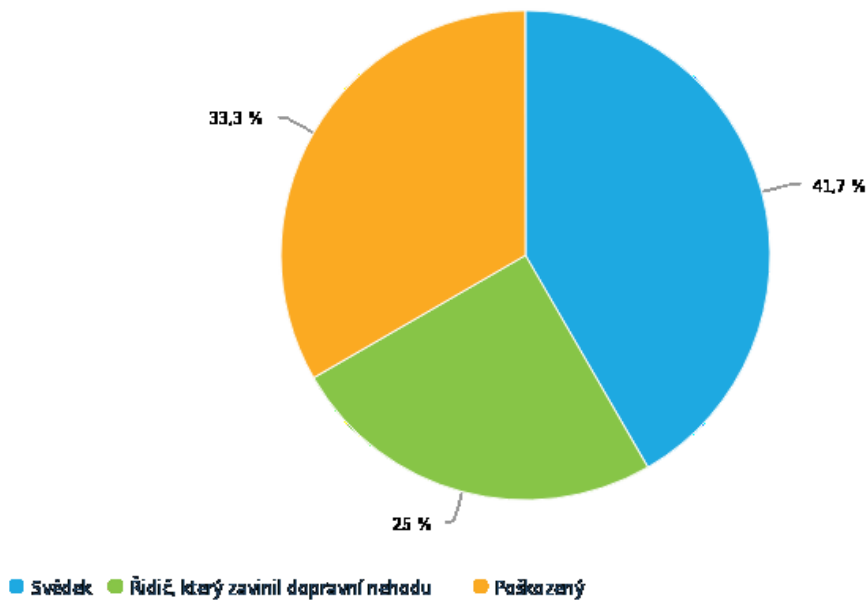
3. a) 12 28,6 %
b) 30 71,4 %

4) **V jakém postavení jste byl/a při dopravní nehodě?**

- a) Svědek
- b) Řidič, který zavinil dopravní nehodu
- c) Poškozený

V jakém postavení jste byl/a při dopravní nehodě?

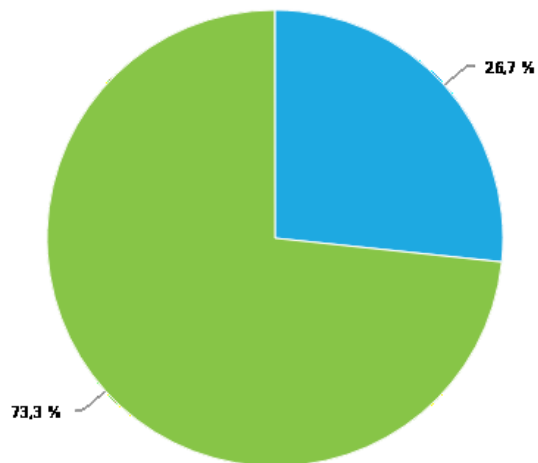

4. a) 5 41,7 %
b) 3 25 %
c) 4 33,3 %

5) Poskytoval/a jste při dopravní nehodě pomoc?

- a) Ano
- b) Ne

Poskytoval/a jste při dopravní nehodě pomoc?

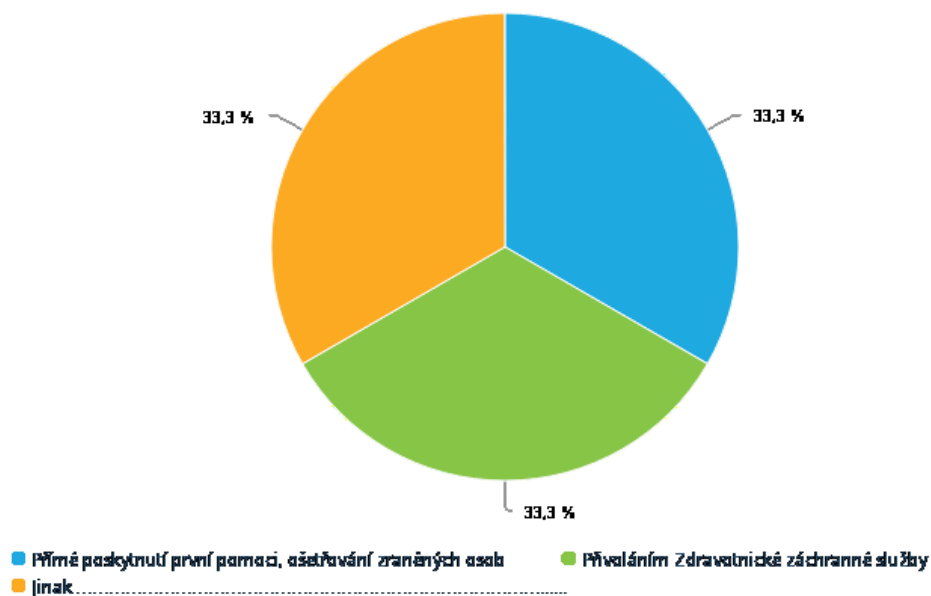
■ Ano ■ Ne

5. a) 4 26,7 %
b) 11 73,3 %

6) V jakém rozsahu jste poskytoval/a pomoc při dopravní nehodě?

- a) Přímé poskytnutí první pomoci, ošetřování zraněných osob
  - b) Přivoláním Zdravotnické záchranné služby
  - c) Jinak
- .....

V jakém rozsahu jste poskytoval/a pomoc při dopravní nehodě?

6. a) 2 33,3 %
b) 2 33,3 %
c) 2 33,3 %

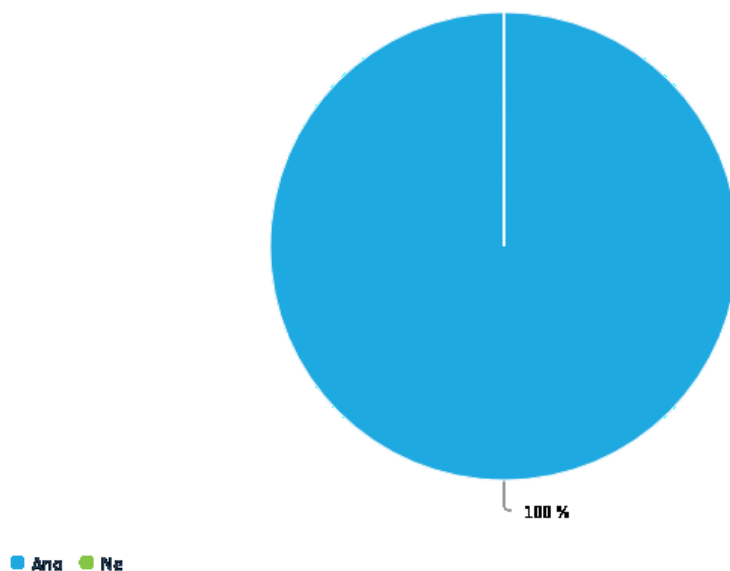
Jinak... Nehoda nebyla tak závažná, nebyla potřeba první pomoc

Jinak... Při dopravní nehodě vznikla pouze škoda na vozidle

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 6 byla „Jinak“, uveďte jak)

- 7) Víte, že neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě, je v trestním zákoníku kvalifikováno jako trestný čin?
- a) Ano
  - b) Ne

Víte, že neposkytnutí pomoci řidičem, který měl účast na dopravní nehodě, je v trestním zákoníku kvalifikováno jako trestný čin?

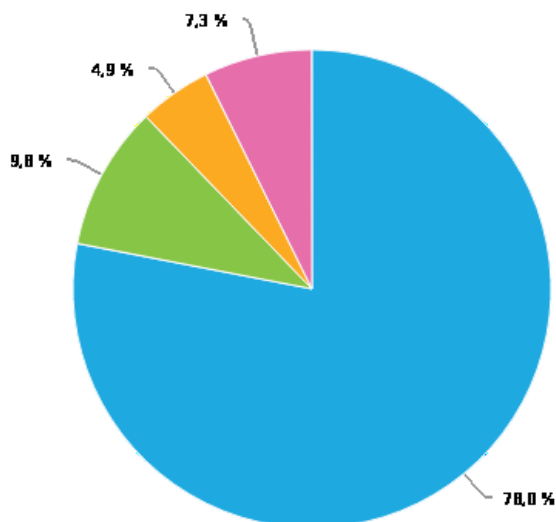

7. a) 39 100 %
b) 0 0 %

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 7 byla „ANO“ odpovězte na otázku číslo 8, pokud jste odpověděl/a „NE“ pokračujte otázkou číslo 10)

- 8) Kde jste se **POPRVÉ** dozvěděl/a o tom, že neposkytnutí pomoci řidičem při dopravní nehodě je trestným činem?
- a) Škola
  - b) Autoškola
  - c) Media
  - d) Jinak .....

Kde jste se **POPRVÉ** dozvěděl/a o tom, že neposkytnutí pomoci řidičem při dopravní nehodě je trestným činem?

■ Škola ■ Autoškola ■ Media ■ Jinak .....

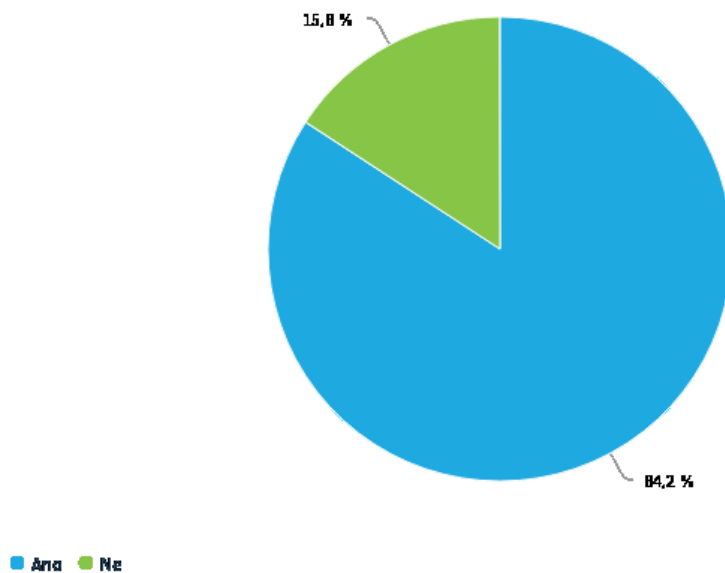
8. a) 32 78,0 %
 b) 4 9,8 %
 c) 2 4,9 %
 d) 3 7,3 %

Jinak ... sám jsem si četl TZ, Jinak ... doma, Jinak ... rodiče

(Pokud Vaše odpověď na otázku číslo 8 byla a) nebo b) zodpovězte otázku číslo 9, pokud Vaše odpověď na otázku číslo 8 byla „Jinak“, uveďte zdroj informace)

- 9) **Považujete informace, které jste získali ve škole nebo v autoškole za dostačující?**
- a) Ano
  - b) Ne

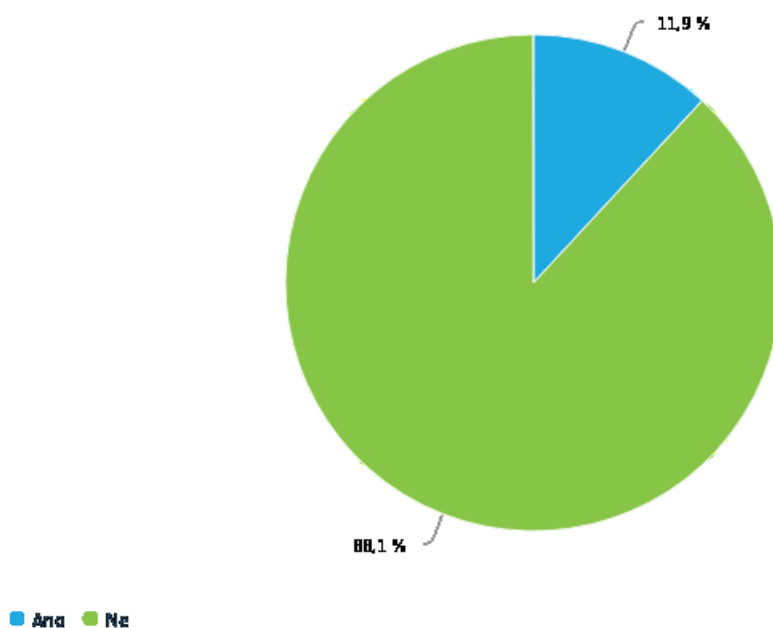
Považujete informace, které jste získali ve škole nebo v autoškole za dostačující?

9. a) 32 84,2 %
b) 6 15,8 %

- 10) Zaregistroval/a jste nějakou osvětovou kampaň v médiích na téma neposkytnutí pomoci řidičem po dopravní nehodě?
- a) Ano
  - b) Ne

Zaregistroval/a jste nějakou osvětovou kampaň v médiích na téma neposkytnutí pomoci řidičem po dopravní nehodě?

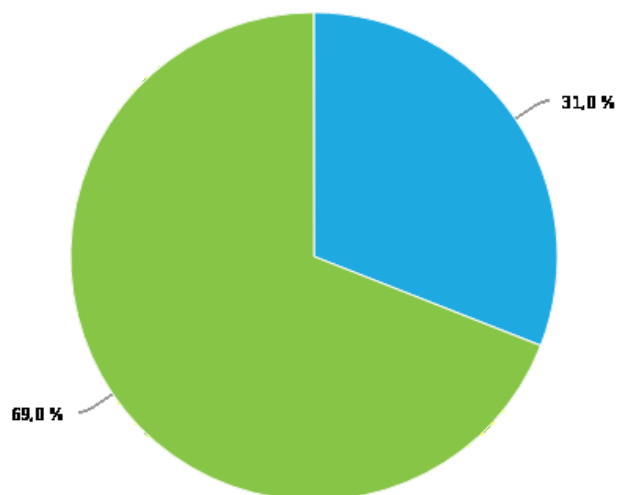

10. a) 5 11,9 %
b) 37 88,1 %

11) Poskytoval/a jste někdy první pomoc?

- a) Ano
- b) Ne

Poskytoval/a jste někdy první pomoc?

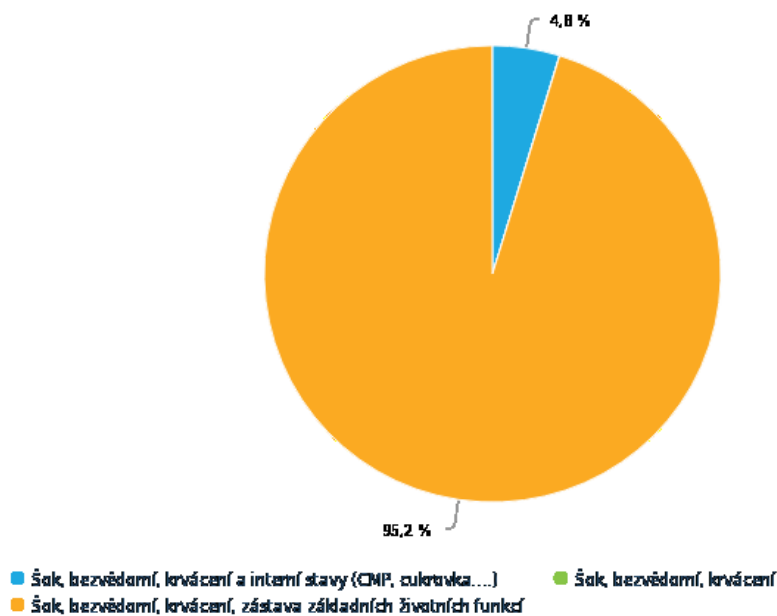
■ Ano ■ Ne

11.	a) 13	31,0 %
	b) 29	69,0 %

- 12) **Mezi stavy, které nejvíce ohrožují náš život patří:**
- a) Šok, bezvědomí, krvácení a interní stavy (CMP, cukrovka...)
  - b) Šok, bezvědomí, krvácení
  - c) Šok, bezvědomí, krvácení, zástava základních životních funkcí

Mezi stavy, které nejvíce ohrožují náš život patří?

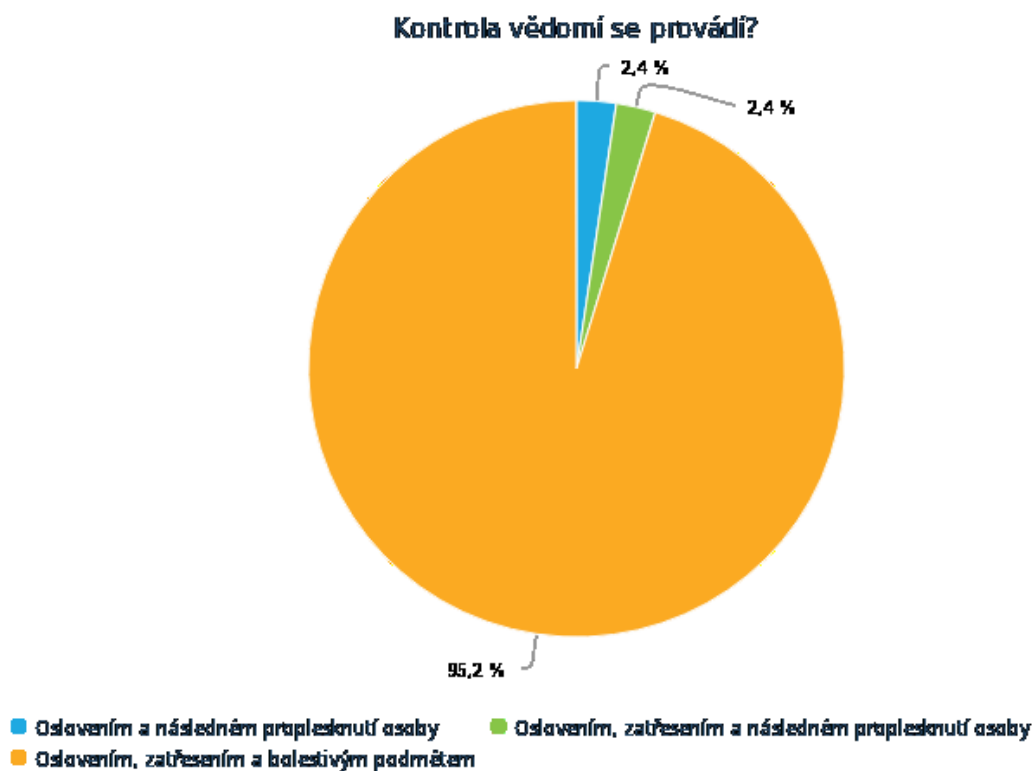
12. a) 2 4,8 %
 b) 0 0 %
 c) 40 95,2 %

Správně

- c) Šok, bezvědomí, krvácení, zástava základních životních funkcí

13) Kontrola vědomí se provádí:

- a) Oslovením a následném proplesknutí osoby
- b) Oslovením, zatřesením a následném proplesknutí osoby
- c) Oslovením, zatřesením a bolestivým podmětem

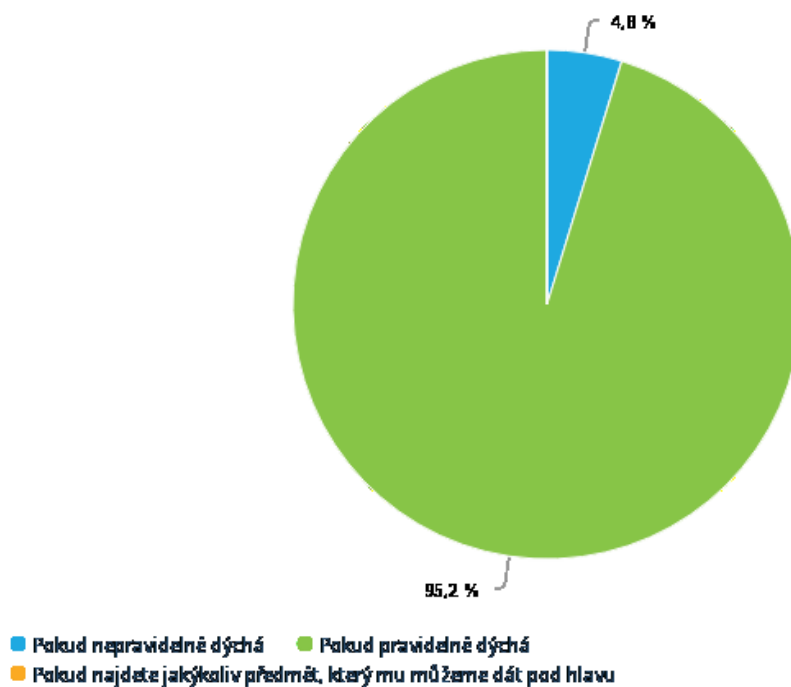
13. a) 1 2,4 %
b) 1 2,4 %
c) 40 95,2 %

Správně

- c) **Oslovením, zatřesením a bolestivým podmětem**

- 14) **Postiženého v bezvědomí je možné uložit do stabilizované polohy:**
- a) Pokud nepravidelně dýchá.
  - b) Pokud pravidelně dýchá.
  - c) Pokud najdete jakýkoliv předmět, který mu můžeme dát pod hlavu.

Postiženého v bezvědomí je možné uložit do stabilizované polohy?

14. a) 2 4,8 %
b) 40 95,2 %
c) 0 0 %

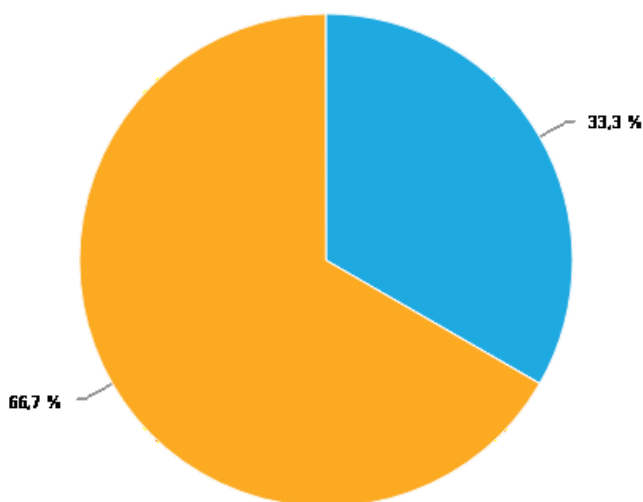
Správně

- b) **Pokud pravidelně dýchá.**

15) Označte obvyklé příznaky bezvědomí:

- a) Při hlubokém bezvědomí postižený vůbec nereaguje, nebo jen na silně bolestivé podněty. U lehkého bezvědomí se dá na chvíli probudit, reaguje na zvukové podněty. Poruchy dýchání, rozšířené zornice, reagující na světlo.
- b) Postižený je bezvládný, reaguje na slovní podněty a pokyny, které plní, často krvácí, obtížně dýchá – povrchně a mělce, popřípadě nedýchá vůbec.
- c) Postižený nereaguje na oslovení ani na bolestivý podnět, je bez jakékoliv aktivní hybné aktivity, má sníženou teplotu, zúžené zornice, neudrží moč nebo stolici.

Označte obvyklé příznaky bezvědomí:

- Při hlubokém bezvědomí postižený vůbec nereaguje, nebo jen na silně bolestivé podněty. U lehkého bezvědomí se dá na chvíli probudit, reaguje na zvukové podněty. Poruchy dýchání, rozšířené zornice, reagující na světlo
- Postižený je bezvládný, reaguje na slovní podněty a pokyny, které plní, často krvácí, obtížně dýchá - povrchně a mělce, popřípadě nedýchá vůbec
- Postižený nereaguje na oslovení ani na bolestivý podnět, je bez jakékoliv aktivní hybné aktivity, má sníženou teplotu, zúžené zornice, neudrží moč nebo stolici

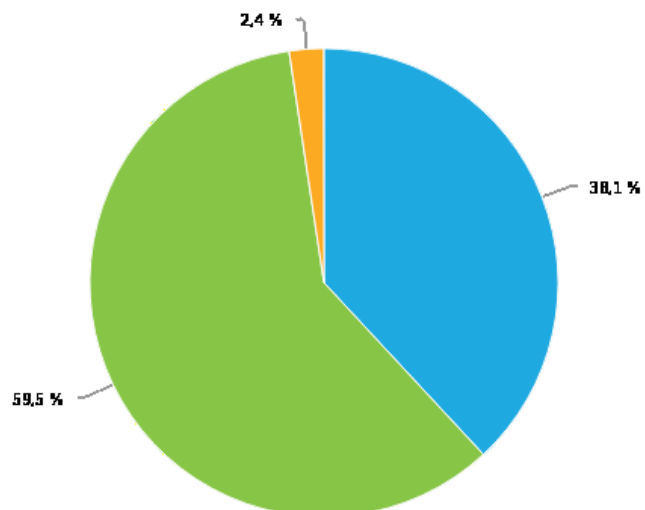
15. a) 14 33,3 %
b) 0 0 %
c) 28 66,7 %

Správně

- a) **Při hlubokém bezvědomí postižený vůbec nereaguje, nebo jen na silně bolestivé podněty. U lehkého bezvědomí se dá na chvíli probudit, reaguje na zvukové podněty. Poruchy dýchání, rozšířené zornice, reagující na světlo.**

- 16) Neodkladná resuscitace musí být zahájena od zástavy oběhu nejpozději do:
- a) 2 minut
  - b) 5 minut
  - c) 10 minut

Neodkladná resuscitace musí být zahájena od zástavy oběhu do:

■ 2 minut ■ 5 minut ■ 10 minut

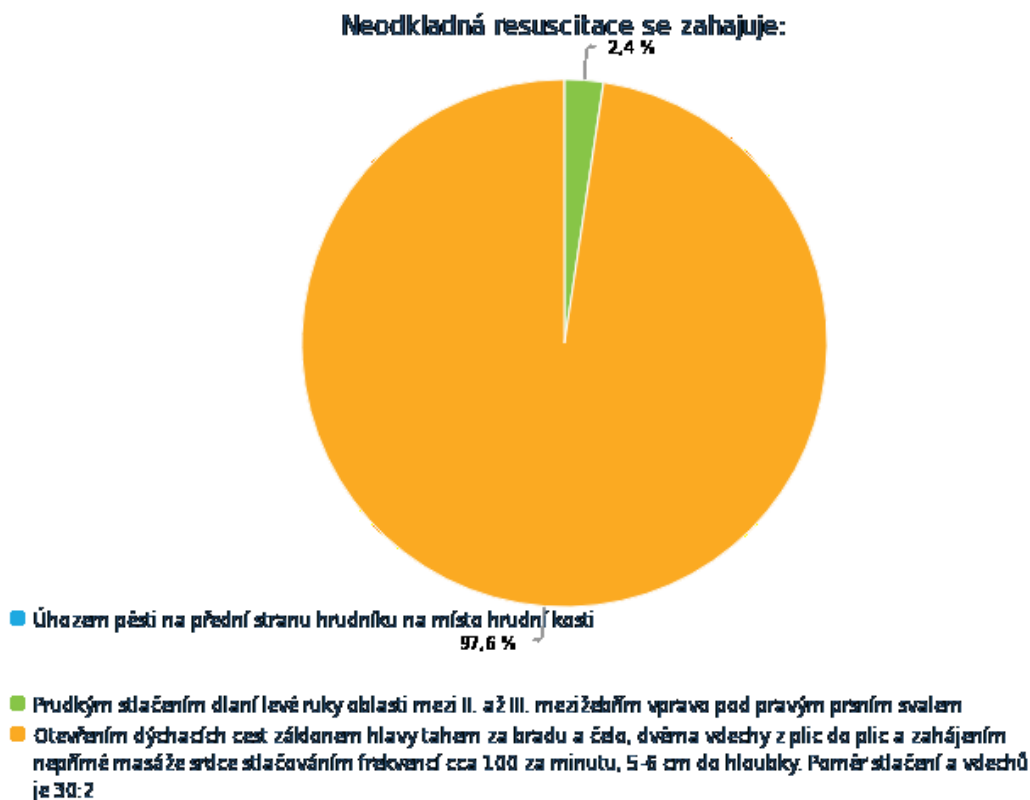
16. a) 16 38,1 %
b) 25 59,5 %
c) 1 2,4 %

Správně

b) 5 minut

17) Neodkladná resuscitace se zahajuje:

- a) Úhozem pěsti na přední stranu hrudníku na místo hrudní kosti.
- b) Prudkým stlačením dlaní levé ruky oblasti mezi II. až III. mezižebřím vpravo pod pravým prsním svalem.
- c) Otevřením dýchacích cest záklonem hlavy tahem za bradu a čelo, dvěma vdechy z plic do plic a zahájením nepřímé masáže srdce stlačováním frekvencí cca 100 za minutu, 5-6 cm do hloubky. Poměr stlačení a vdechů je 30:2.

17. a) 0 0 %
b) 1 2,4 %
c) 41 97,6 %

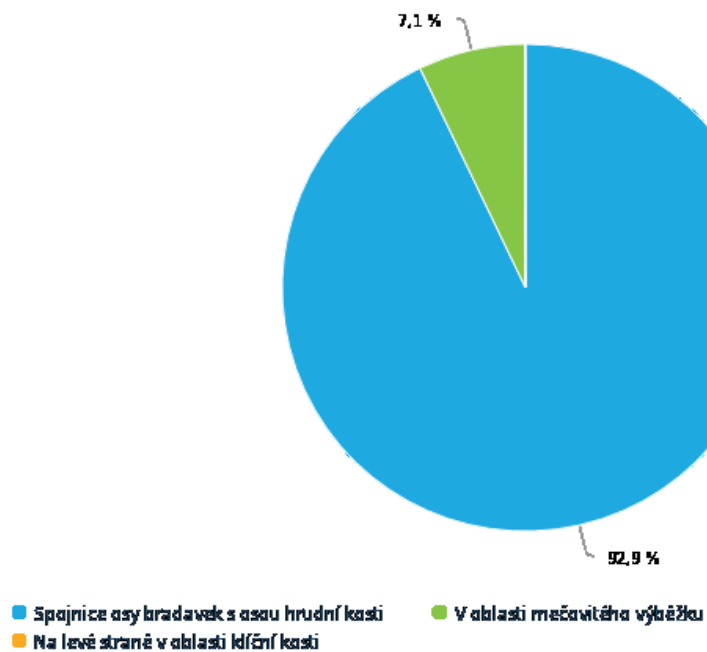
Správně

- c) Otevřením dýchacích cest záklonem hlavy tahem za bradu a čelo, dvěma vdechy z plic do plic a zahájením nepřímé masáže srdce stlačováním frekvencí cca 100 za minutu, 5-6 cm do hloubky. Poměr stlačení a vdechů je 30:2.**

18) Místo provádění srdeční masáže se nachází?

- a) Spojnice osy bradavek s osou hrudní kosti.
- b) V oblasti mečovitého výběžku.
- c) Na levé straně v oblasti klíční kosti.

Místo provádění srdeční masáže se nachází?

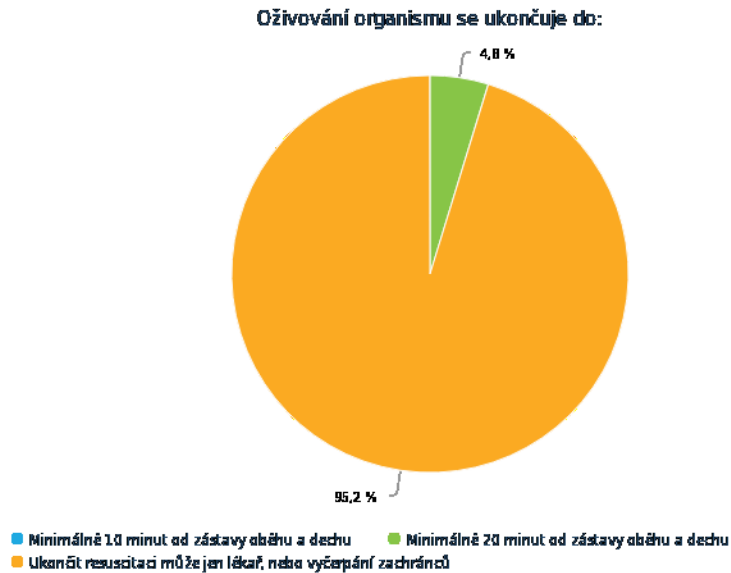
18. a) 39 92,9 %
b) 3 7,1 %
c) 0 0 %

Správně

- a) **Spojnice osy bradavek s osou hrudní kosti.**

19) Oživování organismu se ukončuje:

- a) Minimálně 10 minut od zástavy oběhu a dechu.
- b) Minimálně 20 minut od zástavy oběhu a dechu.
- c) Ukončit resuscitaci může jen lékař, nebo vyčerpání záchránců.

19. a) 0 0 %
b) 2 4,8 %
c) 40 95,2 %

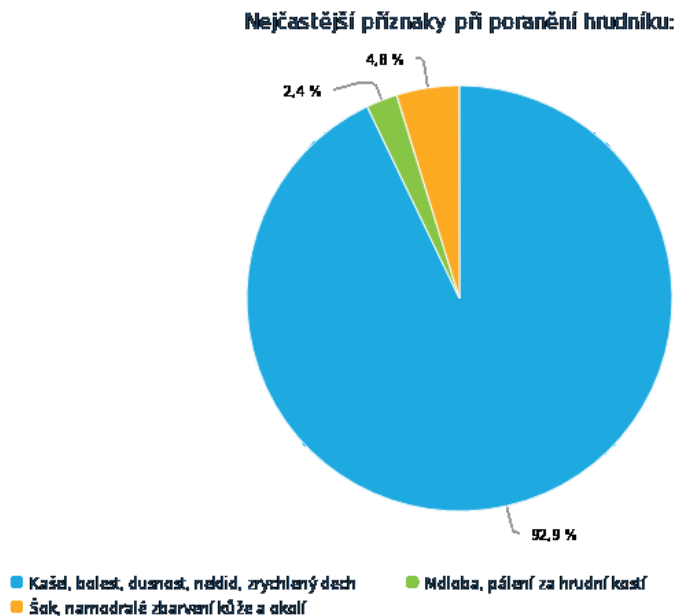
Správně

- c) **Ukončit resuscitaci může jen lékař, nebo vyčerpání záchránců.**

20) Nejčastější příznaky při poranění hrudníku:

- a) Kašel, bolest, dusnost, neklid, zrychlený dech.
- b) Mdloba, pálení za hrudní kostí.
- c) Šok, namodralé zbarvení kůže a okolí.

20.	a)	39	92,9 %
	b)	1	2,4 %
	c)	2	4,8 %

Správně

- a) **Kašel, bolest, dusnost, neklid, zrychlený dech.**